

OLYMPIATOPPEN

OL OG PARALYMPICS I RIO 2016

OPPSUMMERING AV EVALUERING

Rapport, november 2016

OL og Paralympics i Rio 2016

Olympiatoppens oppsummering av evaluering

INNHOOLD

KAP

1	INNLEDNING	6
2	MÅLPROSESSER OG VURDERING AV RESULTAT	7
	2.1 MÅLPROSESSER	7
	2.2 VURDERING AV RESULTAT - OL	7
	2.3 VURDERING AV RESULTAT - PL	10
4	OLT-COACH ARBEIDET	13
5	FAGAVDELINGENE	14
6	HELSEAVDELINGEN OL	16
	6.1 FORBEREDELSE	16
	6.2 GJENNOMFØRING	17
7	MEDIEHÅNTERING	18
	7.1 PRESSEATTACHÉTEAMET	18
	7.2 QUESTBACKUNDERSØKELSE MEDIA, PRESENTASJON	20
8	OLYMPISK AVDELING OL	23
	8.1 FORBEREDELSE	23
	8.2 GJENNOMFØRING	23
9	OLTs PRESTASJONSTEAM OL	25
	9.1 FORBEREDELSE	25
	9.2 GJENNOMFØRING	26
10	QUESTBACK UNDERSØKELSEN OL - PRESENTASJON	27
	10.1 OL - MÅLOPPNÅELSE OG BAKGRUNNSINFORMASJON	27
	10.2 FORBEREDELSE TIL OG GJENNOMFØRING AV OL	27
	10.3 UTTAK	28
	10.4 OLT COACH	28
	10.5 TRENINGSFORBEREDELSE	28

10.6	FAGOMRÅDE ERNÆRING	29
10.7	FAGOMRÅDE IDRETTSPSYKOLOGI	29
10.8	HELSETEAMET	29
10.9	PRECAMP, REISER, INNKVARTERING OG PRESSE	30
10.10	SYNSPUNKTER OG FORBEDRINGSFORSLAG TIL OLT TIL SENERE OL	30
10.11	OPPSUMMERING QUESTBACK	30
11	OLTs PRESTASJONSTEAM OG OLYMPISK AVDELING PL	32
11.1	FORBEREDELSE	32
11.2	GJENNOMFØRING	32
11.3	HELSETEAMET	33
11.3.1	INNLEDNING	33
11.3.2	FORBEREDELSE	33
11.3.3	GJENNOMFØRING	35
11.4	MEDIEHÅNDTERING	36
11.4.1	FORBEREDELSE	36
11.4.2	GJENNOMFØRING	37
11.4.3	QUESTBACK UNDERSØKELSE	37
12	QUESTBACK UNDERSØKELSEN PL - PRESENTASJON	38
12.1	PL - MÅLOPPNÅELSE OG BAKGRUNNSINFORMASJON	38
12.2	FORBEREDELSE TIL OG GJENNOMFØRING AV OL OG PL	38
12.3	UTTAK	38
12.4	OLT COACH	38
12.5	TRENINGSFORBEREDELSE	38
12.6	FAGOMRÅDE ERNÆRING	39
12.7	FAGOMRÅDE IDRETTSPSYKOLOGI	39
12.8	HELSETEAMET	39
12.9	REISER, INNKVARTERING OG PRESSE	40
12.10	RÅD OG UTTRYKK FRA TRENERNE FOR FREMTIDIGE PL	40
12.11	RÅD OG UTTRYKK FRA UTØVERNE FOR FREMTIDIGE PL	40
12.12	OPPSUMMERING QUESTBACK	42
13	OPPSUMMERING	43
14	STRATEGISKE KONSEKVENSER	44

INNLEDNING

Den foreliggende oppsummeringen av evalueringen gjelder planleggingen og gjennomføringen av de olympiske leker og Paralympics i Rio.

Dette forberedelses- og gjennomføringsarbeidet foregår i omfattende grad, i samarbeid med de aktuelle olympiske og paralympiske særiddrettene. Disse har utviklings- og resultatansvar for sine øvelser og utøvere.

Det er viktig å forstå at mandatet og funksjonen til Olympiatoppen i norsk toppidrett går langt utover OL og Paralympics, selv om dette må regnes som en av de mest sentrale oppgavene til Olympiatoppen.

Det er mange forhold som påvirker utfallet av deltagelsen i OL og Paralympics. Dette vil det komme mer om i siste del av denne evalueringen.

Olympiatoppen gjennomfører etter hvert OL og Paralympics en intern evaluering. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre denne evalueringen med mål om økt innsikt og læring, skjærpe prioriteringer og forbedringer for arbeidet i samspill med idrettene mot nye mål på både kort og lang sikt. Hvilke spørsmål er hensiktsmessige? Kan vi utvikle bedre maler? Hvordan kan vi treffe godt nok? Dette er noen av spørsmålene vi stiller oss. Vi har valgt å kjøre tilnærmet samme questback som etter Sotsji, begrunnet i sammenligningsønsker. Videre har vi endret noe på evalueringen for fag gjennom et konkret spørsmålsskjema. Coachene har skrevet et stikkordsnotat på konkrete spørsmål etterfulgt av oppfølgingssamtale med sommeridrettssjef, toppidrettssjef og fagansvarlig for coaching. Helse, media og olympisk avdeling har kjørt sin evaluering etter mal som tidligere, med tillegg for en ny questback rettet til akkrediterte journalister

Særforbundenes/idrettene evaluering er gjennom questback (anonymisert) her i oppsummeringen. I tillegg gir de noe skriftlig, men mest muntlig løpende tilbakemeldinger til OLT-coacher vedrørende hva i samarbeidet som fungerer godt og eventuelle nye behov som oppstår underveis.

62 utøvere deltok i OL. Gjennom samarbeidsavtaler med de ulike idrettene, ser vi at 42 utøvere, inklusive håndball som lag, hadde kvalifisert seg til økonomisk støtte fra OLT i form av stipend. (9 x A-stipend, 11 x B-stipend, 8 x Utviklingsstipend + ett lagstipend = 14 A). Noen flere hørte til landslag som var kvalifisert for prosjektmidler og faglig støtte. Noen utøvere som kvalifiserte seg til OL, har ikke inngått i noe systematisk samarbeid med Olympiatoppen. Vi har også noen eksempler på noen få utøvere som kvalifiserte seg til deltakelse uten å ha hatt noe særlig støtte fra eget forbunds landslag.

25 utøvere deltok i Paralympics. Av disse var det 18 stipendutøvere (9 x A, 7 x B, 2 x U)

Gjennom OLTs internevaluering etter London 2012 kom det fram et sterkt behov for tydeligere rolleavklaring, rolleforståelse og rolleaksept av OLT-coachansvaret. Det ble fulgt opp gjennom utvikling av konkrete møtестrukturer og fokus på utvikling av samarbeid, både tverrfaglig og mellom fag og coach. Videre ble en omorganisering av arbeidsplasser gjort slik at fag og coach rent fysisk jobber nærmere hverandre i det åpne kontorfellesskapet. Dette har gitt positiv utvikling.

Det er fortsatt forbedringsbehov i dette samarbeidet for å bli enda mer samkjørt og i stand til å utnytte ressursene enda bedre i arbeidet med idrettene.

Etter den eksterne evalueringen av norsk toppidrett etter London 2012, og med påfølgende rapport «Den norske toppidrettsmodellen – norsk toppidrett fram mot 2022» besluttet Idrettsstyret en endring i OLTs ledelse gjennom å opprette stillingene sommeridrettssjef og vinteridrettssjef. Sommeridrettssjef var på plass fra desember 2014, knappe to år før Rio 2016. Med økt innsikt i de ulike sommeridrettene, og utvikling av rollen i samspill med OLTs øvrige besetning, ser sommeridrettssjefen klare forbedringsmuligheter i arbeidet fram mot Tokyo 2020 og OL/PL 2024. Dette arbeidet er i full gang.

MÅLPROSESSER, RESULTATOVERSIKT OG VURDERING AV RESULTAT

2.1 MÅLPROSESSER

Målprosesser er mye mer omfattende enn det å uttale et resultatmål for antall medaljer og ev. topp 8-plasser for den norske troppen til OL og PL. Da vi tidlig i etterkant av London-evalueringen inviterte og utfordret idrettene på mål for Rio, var det flere idretter som henviste til sine forbunds overordnede mål, mens andre var helt konkrete på resultatmål forankret i den utøvergruppen de har, og de planer de har lagt. Noen idretter var svært nølende med å definere sine konkrete resultatmål.

Vi i OLT jobber for å tydeliggjøre norsk idretts mål for OL/PL – troppene, mål som skal understøttes av Olympiatoppen gjennom det totale arbeidet.

Når vi oppsummerer idrettens resultatmål, er det høye ambisjoner og store drømmer om medaljer, som av erfaring ligger i størrelsesorden tre ganger det som reelt oppnås.

OLT skal ikke legge noen demper på drømmer og ambisjoner, vi skal både støtte og ikke minst utfordre for å trigge nødvendig planlegging, kompetanse, treningsarbeid, livsstil, lederskap og økonomi. For de fleste sommeridrettene, er økonomi en særdeles begrensende faktor for optimalisering av utøvernes satsing.

Og OLT er gjennom rapporten «Den norske toppidrettsmodellen – norsk toppidrett fram mot 2022», oppfordret til å jobbe for at: De beste skal bli enda bedre, at det blir flere i toppen, og utvikle morgendagens utøvere. Inn mot disse grupperingene skal vi prioritere ressursene.

Forbedringspunkt:

Olympiatoppen vil i samspill med idrettene tydeliggjøre den enkelte idretts resultatmål for hver sesong (2017, 2018, 2019) i forberedelsene til nytt OL/PL – og at hver idrett tydeliggjør sitt mål for OL/PL.

Målbildet for OL/PL 2020 for Norge, settes etter realistisk analyse i løpet av våren i første året i ny 4-årssyklus, da med påfølgende prioriteringer i oppfølging fra OLT.

2.2 VURDERING AV RESULTATENE OG RESULTATOVERSIKT I OL

Medaljefangsten i OL på 4 bronsemedaljer er svakere enn målsetting «Bedre enn London». (2 gull, 1 sølv, 1 bronse i London) 3 idretter av totalt 13 idretter tok medalje:

Roing	2	Are Strandli og Kristoffer Brun	bronse
		Olaf Tufte og Kjetil Borch	bronse
Bryting	1	Stig André Berge	bronse
Håndball	1	14 spillere (se tabell)	bronse

Norge stilte med 62 utøvere, 30 menn og 32 kvinner (18 individuelle, 14 på ett lag), 35 av disse deltok i sitt første OL.

I tillegg til medaljene, hadde vi 4 topp 8-plasseringer: Friidrett 5000 m og kappgang 50 km, skyting helmatch, svømming 1500 m.

Med mål om «bedre enn London», var det bl.a. ambisjoner om medalje i skyting, golf og sykkel som ikke gikk inn.

Idretter som presterte topp 12 var:

Friidrett 10000 m og 400 m hekk, terrengsykkel, golf, brettseiling, singlesculler roing, skyting 10 m luftgevær.

Kapittel 2 – Målprosesser, resultatoversikt og vurdering av resultat

Tabellen under viser medaljeøvelser med utøvere, resultat, hvilke som har stipend fra OLT, ant. OL de har deltatt i, debutanter og alder.

IDRETT	ØVELSE	ETTERNAVN	FORNAVN	RESULTAT	STIPEND	OL NR.	ALDER
Bryting	-59 kg	Berge	Stig André	Bronse	A	3.	33
Bryting	-69 kg	Fidje Store	Signe Marie	18		1.	20
Bueskyting		Nesteng	Bård	17		3.	37
Cykle	Landevei	Bystrøm	Sven	DNF	U	1.	24
Cykle	Landevei	Boasson Hagen*1	Edvald	DNF	B	2.	29
Cykle	Tempo	Boasson Hagen*1	Edvald	18	B		
Cykle	Landevei	Stake Laengen	Vegard	50		1.	27
Cykle	Landevei	Nordhaug	Lars Petter	48	B	2.	
Cykle	Landevei	Heine*2	Vita			1.	32
Cykle	Tempo	Heine*2	Vita				
Cykle	Terreng	Dahle Flesjå	Gunn Rita	10	A	5.	43
Cycle	BMX	Navrestad	Tore			1.	20
Friidrett	Høyde	Angelsen	Tonje	31		2.	26
Friidrett	200 m	Ndure	Jaysuma Saidy	58		3.	32
Friidrett	100 m	Okparaebo	Ezinne	28	B	3.	28
Friidrett	100 h	Pedersen	Isabelle S.	10	B	1.	24
Friidrett	400 h	Hammild luel	Amalie	29		1.	22
Friidrett	400 h	Warholm	Karsten	10	U	1.	20
Friidrett	800 m	Hynne	Hedda	38		1.	26
Friidrett	1500 m	Ingebrigtsen	Filip	disket		1.	23
Friidrett	1500 m	Ingebrigtsen	Henrik	20	B	2.	25
Friidrett	3000 m hinder	Løvnes	Ingeborg	33		1.	24
Friidrett	5000 m	Bjerkeli Grøvdal*3	Karoline	7	B	1.	26
Friidrett	10000 m	Bjerkeli Grøvdal*3	Karoline	9		1.	
Friidrett	Kappgang50km	Haukenes	Håvard	7		1.	26
Friidrett	Kappgang20km	Tysse	Erik	48		3.	35
Friidrett	Maraton	Norstad Moen	Sondre	19		1.	25
Friidrett	Diskos	Skagestad	Sven Martin	13	U	1.	21
Golf		Pettersen	Suzann	10	A	1.	35
Golf		Skarpnord	Marianne	25		1.	30
Golf		Kofstad	Espen	42		1.	29

Kapittel 2 – Målprosesser, resultatoversikt og vurdering av resultat

IDRETT	ØVELSE	ETTERNAVN	FORNAVN	RESULTAT	STIPEND	OL NR.	ALDER
Håndball K		Alstad	Ida	bronse	Lagsstip.	2.	31
Håndball K		Hegh Arntsen	Emilie	bronse	Lagsstip.	1.	22
Håndball K		Aalvik Grimsbø	Kari	bronse	Lagsstip.	3.	31
Håndball K		Herrem	Camilla	bronse	Lagsstip.	2.	30
Håndball K		Riegelhuth-Koren	Linn-Kristin	bronse	Lagsstip.	3.	32
Håndball K		Kristiansen	Veronica	bronse	Lagsstip.	1.	26
Håndball K		Kurtovic	Amanda	bronse	Lagsstip.	2.	25
Håndball K		Lunde	Katrine	bronse	Lagsstip.	3.	36
Håndball K		Løke	Heidi	bronse	Lagsstip.	2.	34
Håndball K		Molid	Mari	bronse	Lagsstip.	1.	26
Håndball K		Mørk	Nora	bronse	Lagsstip.	1.	25
Håndball K		Bredal Oftedal	Stine	bronse	Lagsstip.	1.	24
Håndball K		Solberg	Sanna	bronse	Lagsstip.	1.	26
Håndball K		Malm Frafjord	Marit	bronse	Lagsstip.	3.	30
Roing	Singelsculler	Skulstad Hoff	Nils Jakob	12	B	2.	
Roing	Dobbeltsculler	Borch	Kjetil	bronse	B	2.	
Roing	Dobbeltsculler	Tufte	Olaf	bronse	A	6.	
Roing	Dobbeltsc.lett	Brun	Kristoffer	bronse	A	2.	
Roing	Dobbeltsc.lett	Strandli	Are	bronse	A	2.	
Seiling	Seilbrett	Mollestad	Maria	12		1.	24
Seiling	49erFX	Agerup	Maia	14	U	1.	21
Seiling	49erFX	Agerup	Ragna	14	U	1.	21
Seiling	Laser Radial	Bue	Tiril	23		1.	23
Seiling	Finnjolle	Pedersen	Anders	27		1	21
Seiling	Laser	Ruth	Kristian	31		3.	31
Skyting	10 m luft	Hansen	Are	10	B	3.	34
Skyting	10 m luft	Bryhn *3	Ole Kristian	40	A	2.	27
Skyting	50 m ligg	Bryhn *3	Ole Kristian	43			
Skyting	helmatch	Bryhn *3	Ole Kristian	8			
Skyting	50 m ligg	Brekne *4	Odd Arne	28	B	1.	32
Skyting	helmatch	Brekne *4	Odd Arne	13			
Skyting	helmatch	Westerheim *5	Malin	17	A	2.	22
Skyting	10 m luft	Westerheim *5	Malin	30			
Svømming	200 m fri	Christiansen *6	Henrik	40		1.	19
Svømming	400 m fri	Christiansen *6	Henrik	17		1.	
Svømming	1500 m fri	Christiansen *6	Henrik	8		1.	
Svømming	50 m fri	Bjørnsen *7	Susann	24		1.	23
Svømming	100 m fri	Bjørnsen *7	Susann	27		1.	
Taekwondo	+67 kg	Røe Skaar	Tina	11	U	1.	22
Triatlon		Blummenfelt	Kristian	13	U	1.	
Turn	Mangekamp	Skjerahaug	Stian	31	U	1.	

*Viser at de har deltatt i flere øvelser

2.3 VURDERING AV RESULTATENE OG RESULTATOVERSIKT I PL

Norge tok 3 gull, 2 sølv og 3 bronsemedaljer. I tillegg ble det ti 4.-6. plasser. Det gir en medaljeuttelling på hele 23% av antall starter. I halvparten av konkurransene vi deltok i kom vi blant de seks beste.

3 utøvere tar til sammen 8 medaljer:

Svømming	5	Sarah Louise Rung	2 gull, 1 sølv og 2 bronse
Dressur	2	Ann Cathrin Lübbe	1 gull og 1 sølv
Svømming	1	Andreas Bjørnstad	1 bronse

17 utøvere står for 1.-6. plasseringer:
Svømming, dressur, skyting, bordtennis, roing og seiling

8 utøvere står for 7.-40. plasseringer:
Skyting, friidrett, boccia, sykkel, bueskyting

En av debutantene, som også var A-stipend utøver, tok medalje. 18 utøvere var stipendutøvere. Tre av disse tok medaljer (15%), og ytterligere ni utøvere tok 4.-6. plasseringer (50%). Det var knyttet medaljeforventning til særlig syv av de som endte på 4.-6. plass. De var alle med å kjempe helt i toppen. Marginene er små.

NORSK PL-UTTELLING	ANTALL UTØVERE	ANDEL NYE UTØVERE	MEDALJE-ØVELSER	UTTELLING 1.-6. PL	UTTELLING PÅ PALLEN	GULL	SØLV	BRONSE	4.-6.
2012 London	22	60%	32	41%	25%	3	2	3	5
2016 Rio	25	40%	35	51%	23%	3	2	3	10

Tabellen over viser at Norge innfridde målsettingen som var å være «bedre enn i London». Vi tok like mange medaljer, men dobbelt så mange 4.-6. plasser. Vi ble 32. beste nasjon.

Kapittel 2 – Målprosesser, resultatoversikt og vurdering av resultat

Tabell under viser medaljeholdere med utøvere, resultat, hvilke som har stipend fra OLT, PL-debutanter og alder.

IDRETT	ETTERNAVN	FORNAVN	RESULTAT	STIPEND	DEBUT	ALDER
Bueskyting	Johannessen	Morten	24		X	40
Friidrett	Steinstad	Runar	11	B		49
Friidrett	Nesse	Ida Yessica	7		X	23
Boccia	Aandalen	Roger	14	B		51
Sykkel	Johansen	Glenn	13, 25	B		42
Hestesport/dressur	Dokkan	Jens Lasse	9	B		55
Hestesport/dressur	Løken	Heidi	7		X	23
Hestesport/dressur	Lübbe	Ann Cathrin	1, 2	B		45
Hestesport/dressur	Reitan	Birgitte	13	U	X	33
Roing	Skarstein	Birgit	4	A	X	27
Seiling	Erikstad	Bjørnar	5	A		35
Seiling	Kristiansen	Per Eugen	5	A		47
Seiling	Solberg	Marie	5	A		28
Seiling	Wang-Hansen	Aleksander	5	A		34
Skyting	Johansen	Paul Aksel	16, 28			36
Skyting	Lillehagen	Monica	6, 13, 41	B		47
Skyting	Dybendal	Amanda	27, 30	B	X	28
Skyting	Tobiassen	Sonja	21, 25			45
Skyting	Sørli-Rogne	Heidi	19		X	43
Skyting	Krüger	Anne-Cathrine	10, 29		X	49
Svømming	Rung	Sarah Louise	1, 1, 2, 3, 3, 6	A		26
Svømming	Bjørnstad	Andreas	3, 4, 8, 12	A	X	19
Svømming	Wenham	Adam Ismael	5, 15	U	X	19
Bordtennis	Urhaug	Tommy	4	A		36
Bordtennis	Dahlen	Aida Husic	6	A		26
				n = 18	10 av 25	-35

Norge stilte med 25 utøvere og deltok i 10 idretter; Boccia (1), Bordtennis (2), Bueskyting (1), Dressur (4), Friidrett (2), Roing (1), Seiling (4), Skyting (6), Svømming (3) og Sykkel (1)

Gjennomsnittsalderen var 35 år. De erfarne hadde snittalder på 40 år og for debutantene var den 29 år. Det var 10 debutanter i troppen (40%). Andelen kvinner var 13 og menn 12.

OLYMPIATOPPENS KJERNEOPPGAVER

Olympiatoppens utviklingsmodell (mål – organisering – trening – kultur) er et viktig verktøy for bevisstgjøring og konkretisering av målprosesser med påfølgende konsekvenser. Hensiktsmessig organisering og kvalitet i trening og lederskap skal være sterkt forankret i norsk idretts verdigrunnlag.

Olympiatoppens kjerneoppgaver er mer tydeliggjort under ledelse av dagens toppidrettssjef.

I samspill med idrettene skal Olympiatoppen bidra til:

1. Økt daglig treningskvalitet
2. Gode relasjoner i landslaget
3. Kvalitet i konkurransegjennomføring

Med økt oppmerksomhet og pådriv i daglig treningskvalitet, utvikling av relasjoner i det enkelte landslag og jakten på kvalitet i konkurransegjennomføring, samt læring gjennom samarbeid på tvers av idretter, har OLT-coachene et særdeles viktig ansvar for å lede og koordinere samarbeidet i ulike prosesser og prosjekter.

Kort tid etter London 2012 var det enighet om å tydeliggjøre og skjerpe Olympiatoppens prioriteringer, for i enda større grad å spisse satsingen.

Tydeligere kategorisering av idrettene var et tiltak:

- Grønn idrett:** Landslag/idretter med en eller flere medaljekandidater med tydelig og bevisst toppidrettskultur
- Gul idrett:** Landslag/idretter med topp 8(12)-kandidater, med vilje til å utvikle toppidrettskulturen ytterligere.
- Rød idrett:** Utviklingsidretter – kan ha enkeltutøvere på høyt nivå, men har behov for å styrke toppidrettskulturen.

Fra Olympiatoppens side er denne prioriteringen gjort i den hensikt å skjerpe våre prioriteringer, både av fagressurser og økonomisk.

Forbedringspunkt:

Prioriteringene må bli enda skarpere i forhold til skjerping og kvalitet i en helhetlig oppfølging av prioriterte utøvere.

Kategoriseringen med påfølgende prioriteringer av økonomi og fagressurser var et godt steg i riktig retning.

De idretter med en tydelig ledelse og sterkt utviklet prestasjonskultur over tid, er best rustet til å nyttiggjøre seg OLTs fagressurser. Det er en svært tydelig sammenheng mellom det OLT har bidratt med i samspill med utøvere og trenere, og de resultater som ble oppnådd (roing, bryting, håndball). Det er flere idretter i grønn kategori som jobber godt og målrettet nå i nært samarbeid med OLT, men de har utøvere som trenger noe mer internasjonal matching og erfaring for å ta steget helt opp i medaljekampen i mesterskap. Det er mange utøvere som trenger større økonomisk støtte, både for optimalisering av helhetlig aktivitet og utøverfinansiering. De trenger økonomi for å livnære seg.

OLT-COACH-ARBEIDET

OLT-coach er primærkontakt mellom Olympiatoppen og særforbundet. Hun/han har som oppgave å stimulere, inspirere og utfordre til å lede og trene best i verden. I tillegg skal OLT-coachene lede og koordinere en helhetlig fagleveranse fra OLT etter nærmere definerte utviklingsbehov i den enkelte idrett.

Sommeridrettene er fordelt på 7 ulike OLT-coacher.

Gjennom høsten 2012 arbeidet OLT-coachene med oppfølging av idrettene med krav om å definere prioriterte utøvere og deres satsing mot Rio 2016, og deres mål for OL/PL. Dette var interne mål, og kom til uttrykk gjennom kategoriseringen av grønne og gule idretter. Strammere struktur på interne samarbeidsrutiner og møter med idretten om sesongvaluering, nye sesongplaner med nye delmål for hvert år (2013, 2014, 2015) i perspektiv Rio 2016, ble utviklet i det videre samarbeidet.

Sparring om innhold i sesongplaner, samt konkretisering av utviklingsmål med påfølgende prioriteringer i treningsarbeidet, har vært en sentralt samarbeidsoppgave mellom landslagssjef og OLT-ressurser i landslagene med kvalifiserte landslagstrener/landslagstrener-team og godt organiserte landslagsarbeid. Ledelse og koordinering av fagressurser, er en viktig del av oppfølgingsarbeidet. Samarbeidet har fått en noe bedre struktur gjennom pre-oppstartsmøter for interne OLT-ressurser, og oppstartsmøter mellom landslagstrener/sportssjef og OLT-ressurser. Coachene har ansvar for å organisere dette arbeidet.

Deltakelse på samlinger og konkurranser med de ulike idrettene, for å se samspillet mellom trenere og utøvere, er også en viktig del av coachrollen. Dette gir økt innsikt i hvordan det jobbes i det enkelte landslag, og gode muligheter for ytterligere sparring og innspill i forhold til videre utvikling. Når flere fagressurser og coach er på samme landslagsaktivitet, gir det økte muligheter for utvikling av samarbeidet.

Med sommeridrettssjef på plass fra desember 2014, ble oppfølgingen av OLT-coachene med sommeridretter mer målrettet, og det ble ytterligere fokus på optimalisering av arbeidet med de prioriterte idrettene/utøverne.

OLT-coachenes rolle under gjennomføring av OL omtales under OLTs prestasjonsteam i OL.

Forbedringspunkt:

OLT, med OLT-coach i spissen, og i samspill med aktuelle fagressurser, må være enda tettere på landslagssjef/sportssjef i planleggingsfasen og diskusjoner om utviklingsmål i forhold til internasjonale prestasjonskrav i flere av sommeridrettene. Utøverne må involveres sterkere i sine utviklingsmål og prioriteringer for å nå nye mål.

Coachene må utfordres på planlegging og prioriteringer, samt få innpass for å bidra med kvalitetssikring av utøvernes helhetlige prestasjonsutvikling.

OLT-coachen må ta større ansvar for utfordring og utvikling av samarbeid med den enkelte landslagssjef, og for teamarbeid med OLTs fagressurser.

FAGAVDELINGENE

Prioritering av idretter

Fagavdelingene har i OL-syklusen forholdt seg til den interne kategoriseringen av idretter, basert på oppnådde resultater for den enkelte idrett og utøver. Dette har gjort det enklere for fag å prioritere «de beste», og hovedtyngden av fagressursene har også vært brukt i «grønne» idretter, det vil si idretter med medaljepotensial (håndball, roing, bryting). I disse idrettene har det vært en mer helhetlig oppfølging fra relevante fagområder, og ressursene har vært godt koordinert. I de «gule» idrettene har det vært mindre helhetlig oppfølging, men fagpersoner kan allikevel ha vært tungt inne, både mot enkeltutøvere og mot lag. I arbeidet med «røde» idretter har jobbing vært konsentrert på gruppenivå, med fellessamlinger for «røde» idretter.

Det har også blitt brukt en del fagressurser inn i flere idretter som ikke greide kvalifiseringskravet til OL (padling og fotball). Noen idretter har fått lite eller ingen oppfølging (turn, bueskyting).

Forbedringspunkt:

Definere enkeltutøvere og idretter i de ulike kategorier, og prioritere med enda tydeligere konsekvens på dem som viser tilfredsstillende utvikling i forhold til mål og plan.

Fagområder

Fagområdene i Olympiatoppen har vært treningsfagene med utholdenhet, kraft/styrke og teknikk/motorikk understøttet av treningscenteret og fasiliteter. Videre er det idrettsernæring, idrettspsykologi, toppidrettscoaching og utstyr/teknologi. Fagområdene er ledet av fagsjef prestasjon, en rolle som først kom på plass i 2015. Fagsjefens viktigste rolle er å samkjøre tilgjengelige fagressurser basert på de mål og prioriteringer som Olympiatoppen har. Fagenheten tilstreber tverrfaglig jobbing, og lykkes i mange tilfeller med det, men det er potensial for å utnytte det ytterligere. «Varmeakklimatiseringsprosjektet» er et eksempel på et tverrfaglig prosjekt som har løftet kompetansen på et viktig felt for sommerutøvere som skal prestere i høye temperaturer, men implementeringen og anvendelsen av kunnskapen kunne ha vært bedre. Restitusjon er et fagområde som det ligger uutnyttet potensiale i. Det er i dag integrert i de ulike fagavdelingene, men kunne ha hatt et tydeligere fokus, for eksempel som et eget prosjekt.

Forbedringspunkt:

Definere tydelige tverrfaglige prosjekter som kan heve spisskompetansen på viktige felt, samt jobbe med implementering av kunnskap i landslagene.

Arbeid og form

Fagleveransene har støttet opp under daglig treningskvalitet, relasjoner i landslagene og/ eller konkurransegjennomføring. Pre-oppstartsmøter og oppstartsmøter har blitt innført i perioden etter London 2012. Dette er møter ledet av coachene, der fag kan definere prosjekter, og koordinere innsatsen og leveransen inn mot idretten. Fag opplever disse møtene som viktige. Avgjørende er at både fag, coach og idretten selv representert med landslagstrener og/eller sportssjef er godt forberedt, noe som skaper relevante og gode diskusjoner, både på prioriteringer, utfordringer og muligheter. I tillegg til disse formelle møtene, så lykkes vi best der det er løpende informasjonsutveksling mellom ressurspersoner som jobber med en idrett. Dette skaper gode arbeidsforhold for fagpersoner. Når flere fagpersoner jobber sammen samtidig, enten det er å være sammen på samling med idretten, eller at flere fagpersoner jobber sammen i oppfølging utenom samling, gir dette økt forståelse for helhet og mer målrettede tiltak. Tiltakene bør være med utøver i sentrum, trener-ledet og ekspert-støttet. Dersom tiltakene blir ekspert-ledet, så gjør vi treneren dårlig. Treneren er en nøkkelperson for å lykkes i arbeidet med idretten. Mange av fagpersonene har vært en del på reise med idrettene. Dette gir verdifull innsikt i idretten, og utfordringer og muligheter som ligger der. Det anses som enda mer fruktbart om flere fagpersoner er tilstede samtidig, slik at en kan diskutere og utfordre hverandre og idretten.

Det har blitt jobbet med å øke samspillet mellom fag og coacher med felles samlinger, da dette er avgjørende for leveransen mot idrettene, men det er fremdeles konstellasjoner med forbedringspotensial, uten at dette nødvendigvis løses best på gruppenivå.

Forbedringspunkt:

Jobbe mer systematisk med utvikling i landslagene. For at fag skal lykkes med å understøtte daglig treningskvalitet, relasjoner i landslagene og konkurransegjennomføringen, så bør arbeidet med idretten/ utøvere være definert i tydelige prosjekter med klare mål, gode planer og forankring hos trener. Planene bør være både på lang sikt og på kort sikt, med tydelige sjekkpunkt/evaluering underveis. Det må stilles krav til leveranse og til mottaker, med tilhørende konsekvens dersom det som er avtalt ikke følges opp.

Bedre kvalitet på fagressursenes leveranser. Fagressurser kan i enda større grad målrettes inn mot idretter med et definert potensial, eller det kan skreddersys prosjekter mot enkeltutøvere. Det er et potensial i å heve kvaliteten i flere av leveransene, i form av en mer helhetlig tverrfaglig jobbing, på bekostning av kvantitet - å tilby litt til flere.

HELSEAVDELINGEN OL

6.1 FORBEREDELSE TIL OL I RIO 2016

Helseteamets forberedelser til OL i Rio startet med at sjefslege for teamet Thomas Torgalsen deltok på inspeksjonstur til Rio sammen med ledere og trenere fra OLT og SF i oktober 2014. Formålet rent helsemessig med turen var å se på utfordringer ved den lange reisen, samt vurdere spesielle helse- og prestasjonsmessige utfordringer som klima, vann-forurensning og luftkvalitet.

Møte med ansvarlig lege i organisasjonskomitéen (CMO for LOCOG) og hans assistenter var viktig og nyttig både for å få førstehånds informasjon, og for å knytte bånd som kunne komme til nytte senere.

Sjefslege har deltatt i månedlige prosjektmøter for OL/PL-planlegging i regi av olympisk avdeling og sommeridrettssjef.

For å rekruttere medlemmer til Olympiatoppens helseteam, ble det i november 2014 sendt ut invitasjon til særforbund om å innstille egne helseteam til deltagelse. Det var kun de største forbundene som håndball, fotball, friidrett og sykkel som hadde egne team. I tillegg hadde svømming og roing egne fysioterapeuter. Vår egen helseavdeling skulle som vanlig stille med ansvarlig lege og fysioterapeut for de mindre idrettene uten eget team. Disse skulle plukkes ut senest når de aktuelle utøverne var inne til screening.

OLTs Hilde Fredriksen var sjefsfysioterapeut i helseteamet. Sjefslege og sjefsfysioterapeut planla, og gjennomførte, seks helseteam-møter. Vi konsentrerte oss vesentlig om temaer som var spesielt aktuelle for OL i Rio, eks. hygiene, forbyggende tiltak særlig mot myggestikk, mage- tarminfeksjoner, luftveisinfeksjoner og influensa, til faste temaer som skadeforebygging, kosttilskudd og antidoping. Møtene bygget på malen fra tidligere med fire timers ettermiddags-/kveldsmøter. Fagpersoner og coacher ble også involvert i disse møtene. Det endelige helseteamet til Rio besto av syv fysioterapeuter, en massør og fem leger. I tillegg var idrettsfysiolog nært knyttet til teamet under gjennomføringen i Rio. Roerne hadde med egen akupunktør som ikke var en del av Olympiatoppens helseteam.

Screening- og monitoreringsprosjektet var en viktig del av helseteamets forberedelsesarbeid. Dette ble ledet av Ben Clarsen og Håvard Moksnes. Screeningen besto av en egenerklæring med etterfølgende legeundersøkelse samt blodprøver, EKG og spirometri (lungefunksjonstest). I tillegg ble det gjennomført muskel-skjelett-tester av fysioterapeut, primært med tanke på å avdekke risiko for skader. Tidligere vaksiner ble gjennomgått, og utøverne fikk tilbud om de vaksinene de manglet.

Kommunikasjon mellom utøver og helseperson foregikk via en app på smarttelefon.

Screeningen startet i februar og var ferdig tidlig på høsten 2015.

Etter å ha gått gjennom statistikk på temperatur og vær i august måned ble det satt ned en tverrfaglig «spesialist-gruppe» for å vurdere behovet for varme-akklimering, og gi praktiske råd om hvordan denne burde utføres. Ut fra vær-statistikken måtte vi regne med 3-5 dager i Rio med >30 grader. Det ble konkludert at kun de som konkurrerte midt på dagen og på ettermiddagen trengte akklimering. Det var få utøvere og trenere som var særlig interessert i varme-akklimering, men vi kan få nytte av innsatsen i forberedelsene til OL i Tokyo, hvor vi forventer betydelig varmere forhold.

Sikkerhet og beredskap var et viktig tema i forberedelsene. Lederteamet har derfor avholdt beredskapsøvelse sammen med PST.

Beredskapsplanen ble revidert og forbedret. Det ble også avholdt et møte med generalkonsulen til Rio, hvor vi informerte hverandre om beredskapsplanene og avklarte ansvarsområder under lekene.

Forbedringspunkt:

- Utvikling bedre samarbeid med flere av særforbundene.
- Særforbund med egne helseteam bør ha egne journalsystemer, system x.
- Opprette lukket facebook -gruppe for helseteamet
- Definere og øke helseoppfølging av små idretter uten egne helseteam.
- Tidlig i OL-syklus bestemme hvem som skal være sjefslege i OL. Sommeridrettssjef, sjefslege og fagsjef i tettere samarbeid om utvikling av OLTs prestasjonsteam for OL.

I forbindelse med screening:

- Tydeligere longlist over aktuelle OL-kandidater fra idrettene og coachene for screening.
- Mer tid til møte og utarbeidelse av rapporter på hver screening-dag.
- Ha med trener og ansvarlig fysioterapeut på screeningen.
- Forbedre kommunikasjons-appen slik at den fungerer helt tilfredsstillende.

På siste helseteammøte var det enighet om å ha daglige møter gjennom hele OL og disse ble holdt kl. 21 hver kveld bortsett fra en dag. De som var på Mango Tree, Ipanema Sol og i Bora Bora deltok på skype. Dette fungerte meget bra. Møtene ble brukt til en gjennomgang av dagens små og store hendelser med eventuelt tilhørende diskusjon og planlegging av dagen etter hvor «hvem er hvor når» var et viktig tema. Det var til enhver tid var minst en fysioterapeut og en lege i leiren med en responstid på <10 minutter. Dagene i Rio gikk rutinemessig etter planen, der leger og fysioterapeuter fulgte sine utøvere på trening/ konkurranser og fulgte opp med undersøkelser og behandling i leir. Vi var heldige og hadde veldig lite sykdom og skader. Vannkvaliteten var bedre enn i Oslofjorden og både zika- og influensaepidemien var over. Likevel skal teamet ha mye av æren for at det gikk så bra etter nøye forberedelser til OL og konsentrert jobbing under gjennomføringen i Rio. Det var fint samhold og åpenhet i gruppa, godt humør, mye latter og gode samtaler og diskusjoner.

Forbedringspunkt:

I god tid før OL, avklare plassering av helseressurs i forhold til innkvartering av utøvere

6.2 GJENNOMFØRING AV OL I RIO 2016

Sjefslege og sjefsfysioterapeut ankom Rio 27. juli sammen med sommeridrettssjef. Leirledelsen hadde da vært på plass i Olympic Village i en uke og på Mango Tree i tre dager. Det hadde vært endel problemer med tette rør og oversvømmelser i leilighetene, i tillegg til dårlig eller helt fraværende rengjøring. I flere av leilighetene fungerte heller ikke air-condition til tross for gjentatte forsøk på reparasjon.

De første dagene gikk med til å gjøre seg kjent i leir, spesielt på poliklinikken samt ta kontakt med kolleger fra andre nasjoner for å skaffe seg mest mulig informasjon og oversikt. Møte med legene i club of 6, faglig møte hos Canada og møte med CMO for USA. Sommeridrettssjef og sjefslege besøkte Mango Tree før utøveres ankomst dit. Leirsjef ledet hele arbeidet for å få dette optimalt for roere og seilere. Sjefslegen observerte siste del av desinfeksjonsprosessen som DeconX gjorde der.

MEDIEHÅNDTERING

7.1 PRESSEATTACHÉTEAMET

Organisering:

Organiseringen av samspillet mellom OL-troppen og mediene er bygget på en samarbeidsform utviklet gjennom to tiår, med nedfelte spilleregler forpliktende for begge parter. Disse blir gjennomdiskutert med styret i Norske Sportsjournalisters Forbund (NSF) både i forkant og bakkant av hvert OL, slik også foran lekene i Rio. I lys av medieutviklingen, og det økende antall medieplattformer og aktører, er det helt nødvendig med et velfungerende system for å håndtere samspillet mellom OL-troppen og mediene, både for å sikre at prestasjonene ikke blir påvirket av mediens tilstedeværelse og arbeid, og at mediene får gjort jobben sin.

I modellen Olympiatoppen har valgt, har presseattachéene en viktig rolle både for utøverne og trenerne i troppen, og samtidig også for medierepresentantene. Samarbeidsformen er basert på en gjensidig respekt og forståelse for de ulike rollene man har.

Etter OL i Rio gjennomførte Olympiatoppen for første gang en egen questback-undersøkelse rettet mot medierepresentantene som jobbet i Rio. Denne er omtalt under eget punkt.

Ansvarsområde:

Presseattachéteamet hadde ansvar for all praktisk planlegging, faglig rådgivning og tilrettelegging knyttet til samspillet mellom den norske OL-troppen og mediene. I forberedelsesfasen innebar dette å kurse og veilede teamene i mediehandtering generelt, forberede lagene på hvordan medieoperasjonen under OL ville foregå, planlegge pressemøter før og under lekene, samt lære og bevisstgjøre landslagene om IOCs regler knyttet til reklame, sosiale medier, etikk mm.

Underlekene hadde teamet ansvar for all kommunikasjon mellom troppen og mediene, gjennomføring av pressemøter i forkant av konkurranser og i forbindelse med akutte hendelser, oppfølging av mixed zone på arenaene, premieutdelinger, medaljefeiringer og TV-studio-besøk, samt generell rådgivning og oppfølging av kommunikasjonsutfordringer i

lagene. Presseattachéteamet hadde også ansvar for akkrediteringsprosessen for norske medier til OL, produserte medieguiden og utarbeidet dagsplaner for den norske troppen.

Sammensetting av teamet

Prosessen med å sette sammen teamet startet om lag halvannet år i forkant av lekene. Vi har god erfaring med kontinuitet i presseattachérollen, og teamet bestod av Gro Eide (10 OL), Lars Otto Bjørnland (11 OL) og Halvor Lea (9 OL og leder av teamet). Som en del av teamet var også informasjonssjef i NIF, Martin Hafsaahl, som hadde ansvaret for Paralympics (egen evaluering), og fulgte også hele forberedelsesprosessen til OL.

Forberedelser

I tillegg til Olympiatoppens OL-samlinger (storsamling på Gardermoen og ledersamling på Riksarkivet), har teamet vært samlet til møter fem ganger de siste 16 månedene før OL. Hovedoppgavene har vært forankring av teamets arbeidsform, fordeling av idretter ut fra gjeldende konkurranseoppsett, utarbeiding av planer for involvering i teamene i forkant og for gjennomføring av OL, fokus på implementering av reklameregler og regler for sosiale medier, produksjon av elektronisk medieguide, oppfølging av akkrediteringsprosessen for norske medier, utarbeiding av dagsplaner, planlegging av pressemøter, jobbing med bevisstgjøring på medieutfordringer/medieskolering i lagene, og ikke minst å etablere en samarbeidsplattform med TV 2, som rettighetshaver av OL.

Leder av teamet har vært med i OLTs Rio-prosjektgruppen gjennom hele forberedelsesperioden. Leder for teamet var også involvert i utarbeiding av troppens beredskapsplan, og deltok på beredskapsøvelsen i regi av PST.

Reklameregler, sosiale medier mv.

IOCs regelverk vedrørende reklame, sosiale medier, internett osv. blir stadig mer omfattende, og er utfordrende å forankre i teamene.

Prosedyrene for håndtering av dette feltet startet med at NIF marked, NIFs advokater og leder for presseattachéteamet hadde et åpent orienteringsmøte

med særforbundene om reglene. Deretter ble de store linjene presentert for troppen av presseattachéteamet på den siste storsamlingen før OL. Videre fulgte presseattachéene opp direkte med utøverne og trenerne. Ingen lag reiste til OL uten at regelverket var gjennomgått i et innlegg fra presseattachéen for teamet. Reglene ble i tillegg distribuert til OL-troppen (og direkte til særforbundene) både via elektronisk link og i et trykket hefte

Akkrediteringer, dagsplaner, medieguide

Teamet hadde ansvar for å håndtere/fordele akkrediteringer til norske medier til OL. Dette ble gjort i nært samarbeid med styret i Norske Sportsjournalisters Forbund (NSF).

I forkant av OL utarbeidet også presseattachéteamet dagsplaner for den norske troppens aktiviteter under OL. Dette er oversikt over konkurranser med norske deltakere (dag, tid, sted) og andre relevante aktiviteter, som alle pressemøter.

Til OL produserte presseattachéteamet en team- og medieguide, som er en presentasjon av alle utøvere og trenere/ledere i den norske OL-troppen og idrettene vi deltar i, samt en historisk oversikt over Norges deltakelse i tidligere OL.

Forankring i Sportsjournalistforbundet, samspill med mediene i forkant av OL

Samspillet med styret i Norske Sportsjournalisters Forbunderen viktig del av OL-operasjonen. Før OL hadde teamet møter med styret i Sportsjournalistforbundet, hvor vi evaluerte forrige OL, og diskuterte samspillet i kommende OL. På disse møtene ble også samspillsreglene for samarbeidet mellom OL-troppen og mediene i kommende OL forankret.

I tillegg til det faglige samarbeidet med styret i Sportsjournalistforbundet, var leder for teamet på besøk hos NTB, 100 % Sport/Aftenposten, P4, NRK og rettighetshaver TV 2 i forkant av OL. Her ble planene for OL-operasjonen og samspillsrutinene lagt frem

Samspill med rettighetshaver/TV 2

For første gang var det TV 2 som hadde senderrettighetene til sommer-OL. Dette var deres andre OL, da de hadde sitt første OL som rettighetshaver i Sotsji. Vinter-OL er en mer krevende samspillprosess og operasjon enn sommer-OL, og samarbeidet i forkant og under gjennomføring var enklere denne gangen. Dette skyldes både tillit/kunnskap om hverandre, men også at tidsforskjell og sommer-OLs egenart, innebærer en helt annen operasjon enn vinter-OL.

Om vi ser hele OL-operasjonen og samspillet med TV 2 under ett, så er vi fornøye med hvordan sluttresultatet ble. Samarbeidet under OL var godt, det var få konflikter, og de utfordringene som var underveis, ble løst på konstruktivt vis av begge parter. Pressemøtene fungerte bra, det samme gjorde både studio-opplegget ved Olympic Park og mixed-zone-intervjuer. Skrivende presse synes imidlertid gjennomgående at TV-intervjuene i mixed-zone blir for lange, men dette ligger utenfor presseattachéenes kontroll.

Gjennomføring av medie-operasjonen

Teamet hadde lagt grundige planer for lekene. Samspillsreglene mellom OL-troppen og mediene la føringer for hvordan operasjonen ble gjennomført. Grovt sett kan teamets arbeid deles opp i disse områdene:

1. **Daglig informasjonsflyt.** Presseattachéteamet hadde ansvar for den daglige informasjonsflyten på vegne av troppen. Hver kveld ble det sendt ut detaljerte planer med oversikt over norske utøvere i aksjon neste og påfølgende dag, samt pressemøter og andre aktiviteter i regi av troppen.
2. **Pressemøter.** Det er en veletablert praksis at alle i den norske troppen skal møte mediene to dager før konkurranse (jfr. samspillsreglene). Tilbakemeldingene på rutinen med pressemøtene er gode, også informasjonsflyten.
3. **Mixed zone på arena.** Teamet sliter fremdeles med IOCs policy med at presseattachéene ikke får adgang i TV-sonen av mixed zone. Dette gjør at vi ikke kan påvirke tidsbruken i denne delen av intervju-sonen.
4. **Oppfølging av premieutdelinger/medaljemarkeringer.** Det er enklere å følge opp medaljevinnere under sommer-OL enn vinter-OL, fordi medaljeseremonier sommer er på arena

umiddelbart etter avsluttet konkurranse, og fordi vi om vinteren har mange medaljevinnere. TV 2 hadde lagt sitt studio i OL-parken, og vi fikk tidlig på plass gode rutiner for henting og bringing, slik at dette fungerte bra.

5. **Uforutsette hendelser.** Presseattachéteamet håndterte også den offisielle kommunikasjonen ved uforutsette hendelser under OL. Det noen få slike situasjoner, der den mest alvorlige var bilulykken med en av våre NOC-biler.

Tilbakemelding fra mediene

Quest-back-undersøkelsen er omtalt i eget kapittel. Her gengir vi bare kort at på spørsmål om hvordan mediene vurderer den norske troppens medieoperasjon som helhet, så svarer 80 % kategori 1 (20%) og 2 (60 %) på en skala fra 1-6, med ytterpunktene «svært bra» og «svært dårlig». De øvrige svarer kategori 3, mens ingen svarer 4, 5 eller 6.

Forbedringspunkt:

- Jobbe for å utvikle og forbedre modeller for gjennomføring av pressemøter.
- Jobbe fram en tydelig plattform for hvordan OL-samarbeidet skal håndteres knyttet til mediens sosiale medier og video-journalistikk. Det ligger føringer fra IOC på sosiale medier, og klare begrensninger på video for andre enn rettighetshaver. I dette landskapet er det nødvendig med en klar filosofi og strategi.
- Mediene påpeker innimellom at de ikke får (raskt nok) svar på sine henvendelser. I teamets servicegaranti har vi nedfelt en responstid på henvendelser på én time. Teamet vil se på forpliktelsene i serviceerklæringen, og stille enda større krav til å gi tilbakemeldinger på alle henvendelser.
- Det ligger utfordringer i skjæringspunktet mellom landslagenes egne utstyrslieferandører og OL-troppens offisielle leverandør (Phenix). Presseattachéene havner gjerne i situasjoner som ikke er avklart på forhånd på dette området. Selv om presiseringene og ansvaret for rutinene/reglene ligger til markedsavdelingen, vil teamet bidra til at de praktiske retningslinjene er tidlig kommunisert og avklart.

7.2 QUESTBACK-UNDERSØKELSEN TIL MEDIEREPRESENTANTENE I OL – PRESENTASJON

Questback-undersøkelsen ble sendt på e-post til alle medie-akkrediterte som på en eller annen måte var i samspill med den norske troppen og presseattachéene under OL i Rio. Den ble sendt ut dagen etter avslutningsseremonien, og det ble deretter purret to ganger med én ukes mellomrom.

Det er stor bredde i mediefunksjoner hos respondentene, noe som medfører at på enkelte spørsmål blir svarprosentene påvirket av en relativt stor gruppe som ikke har grunnlag for å svare, helt opp til en drøy femtedel av respondentene. Dette forholdet kan skape noe forvirring slik tallmaterialet er presentert, men påpekes der dette er statistisk relevant.

Svarandelen er på 69 % i denne undersøkelsen. Dette må anses å være tilfredsstillende i en slik sammenheng. Tidligere har mediene blitt invitert til å gi tilbakemeldinger på e-post etter OL (foruten evalueringsmøter med styret i Sportsjournalistforbundet), og dette har gitt et begrenset grunnlag for å konkludere, bortsett fra at mediene pleier å benytte anledningen til å uttrykke sin misnøye når ting ikke fungerer.

I undersøkelsen etter OL i Rio er det en stor bredde i rollene hos respondentene, den største samleggruppen er journalister/reportere (avis, nett, TV, radio) samlet med cirka 52 %, deretter fotografer på 25 %. I overkant av 20 % er knyttet til roller som ikke er operative på pressemøter eller arena/mixed zone, så som vaktstjef, teknisk personell og (delvis) kommentatorer.

Vi antar at mediene ønsker å gi tilbakemeldinger når de opplever at de har en reell mulighet til å påvirke arbeidsforholdene. I questbacken fikk de mulighet til å gi en systematisk og grundig tilbakemelding. En så omfattende undersøkelse ble sist gjort da Dag Vidar Hanstad og Elsa Kristiansen ved NIH gjennomførte et større forskningsprosjekt om samspillet mellom mediene og OL-troppen i forbindelse med OL i Vancouver i 2010. Hanstads rapporter/artikler har dannet grunnlag for Olympiatoppens vurdering av samspillet med mediene under OL de siste seks årene. Understående linker viser resultatene av dette arbeidet:

<http://www.nih.no/forskning/prosjektarkivet1/forskningsprosjekter-ved-nih/planlegging-og-gjennomforing-av-vinterlekene-i-vancouver-2010/>

https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/170543/3/Hanstad%20NorskMedietidss%202010_.pdf

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10413200.2011.598139>

[https://www.uibk.ac.at/isw/unterlagen/pdf-management-symposium/hall-1-keynotes/1-7_coping-with-the-media-during-the-vancouver-winter-olympics-%5bkompatibilitaetsmodus%5d\).pdf](https://www.uibk.ac.at/isw/unterlagen/pdf-management-symposium/hall-1-keynotes/1-7_coping-with-the-media-during-the-vancouver-winter-olympics-%5bkompatibilitaetsmodus%5d).pdf)

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/170962/Kristiansen%20IntJSportCommuni%202012.pdf?sequence=1>

OL-erfaring og forberedelser

Det er stor bredde i hvor stor OL-erfaring medierepresentantene har. 29 % av respondentene jobbet i sitt første OL, 31 % var i sitt andre til fjerde OL, 18 % i sitt femte til åttende, og 22 % av dem som svarte har bakgrunn fra flere enn åtte OL. Dette beskriver et bilde hvor 70 % av dem som svarte fra tidligere er kjent, eller meget godt kjent, med samspillet mellom mediene og OL-troppen, og er innforstått med hvilken organisering og arbeidsform som praktiseres under OL.

På spørsmål om hvor godt forberedt medierepresentanten selv mente de var til OL, svarer 15 % at de var svært godt forberedt, mens 60 % svarer at de var godt forberedt, det vil si svaralternativ to på skalaen fra 1-6. 9 % svarer på den negative siden, fire og fem, og mente de var noe dårlig forberedt.

Medierepresentantene er også spurt om hvor godt de opplevde at presseattachéene var forberedt til medieoperasjonen i Rio. Her svarer 26 % at presseattachéene var svært godt forberedt, mens 49 % svarer at de var godt forberedt, tilsvarende to på skalaen fra 1-6. I underkant av 10 % svarer fire og fem, altså på den misfornøyde siden av skalaen.

Det er ganske påfallende samsvar mellom mediernes oppfatning av hvor godt forberedt de selv var, og hvor godt forberedt de mente presseattachéene og utøverne var. For utøverne mener media at 21 % var svært godt forberedt, mens 43 % var godt forberedt, tilsvarende 2 på skalaen 1-6. Mediene mente at om lag 10 % (kategori fire og fem) av utøverne var delvis dårlig forberedt til møtet med mediene under OL.

Samspillet mellom mediene og troppen

På spørsmål om Olympiatoppen tar samspillet med mediene på alvor, og om dette oppleves å være et prioritert område av OL-operasjonen svarer 13 % i svært stor grad, mens hovedtyngden 49 % svarer to på skalaen 1-6, tilsvarende i stor grad. 29 % svarer kategori tre, også på den positive siden. I overkant av 5 % svarer fire og fem, og er på den misfornøyde siden.

Det er stor grad av samsvar mellom spørsmål om Olympiatoppen prioriterer medieoperasjonen, og spørsmålet om hvordan samspillet faktisk fungerte under OL i Rio. På spørsmålet om hvor godt samspillet fungerte, gir 16 % gir toppscore, mens 51 % svarer to på skalaen 1-6, og er godt fornøyde med samspillet. 24 % svarer tre, mens 5 % er noe misfornøyde og svarer fire og fem. 4 % har ikke grunnlag for å svare på disse spørsmålene.

Samspillsreglene

Samspillsreglene er kontrakten mellom Olympiatoppen/OL-troppen og mediene som regulerer samspillet mellom mediene og OL-troppen under lekene. Disse er forankret i prosesser mellom styret i Sportsjournalistforbundet og Olympiatoppen.

På spørsmål om hvor viktige mediene vurderer samspillsreglene til å være, ligger 72 % på den positive siden (17 % svarer én, 35 % svarer to, 20 prosent svarer tre). 9 % ligger på misnøye-siden og svarer fire og fem. Her er det verdt å merke seg at 18,5 % mener de ikke har grunnlag for å svare. Dette tallet ligger inne i tallmaterialet, og påvirker verdien på de andre svaralternativene, som ville sett annerledes ut om dem uten grunnlag for å svare hadde blitt tatt ut av tallmaterialet. Årsaken til at nærmere 1/5 svarer at de ikke har grunnlag for å svare, er at det er en god del respondenter som ikke jobber direkte mot utøverne

og presseattachéene på områdene som er regulert i samspillsreglene.

Svarene fra mediene er nesten identiske på spørsmål om hvordan de vurderte samspillsreglene som grunnlag for å gjøre en god jobb FØR de reiste til Rio (70 % på den positive siden, 15 % på misnøyesisiden). Merk at også her er 15 % av respondentene som ikke har grunnlag for å svare med i grunnlaget for prosentberegningen.

Det er en liten bevegelse på i underkant av ti prosent, som er noe mer negativt innstilt til samspillsreglene i ettertid av jobben de faktisk gjorde i Rio, med 62 % på den positive siden fra 1-3, og 22 % på den misfornøyde siden 4-6, hvorav 16 % på fire. Også her påvirker totalprosenten de som ikke har grunnlag for å svare. 14, 5 % oppgir at de mangler grunnlag for å svare.

Presseattachéene

Presseattachéene er bindeleddet mellom troppen og mediene, og har ansvar for all tilrettelegging, organisering, rådgivning og oppfølging av samspillet med mediene. På spørsmål om hvordan presseattachéene håndterte mediemøtene med de norske utøverne, svarer nesten 80 % av medierepresentantene på den positive siden, med 14,8 % svært bra, 44,4 % bra og 20,4 % ganske bra. På den misfornøyde siden svarer 11 % fire og fem. 9 % har ikke grunnlag for å svare.

For mixed zone-håndteringen er bildet ganske likt, hensyntatt at her er det 18,5 % som ikke har grunnlag for å svare, men ligger inne i tallmaterialet. Fordelingen på positiv side er 20,4 % på én, 27,8 % på to og 20,4 % på tre. På misnøyesisiden, med score fire og fem er tallet 13 %. Her er det verdt å merke seg at presseattachéene ikke har tilgang til TV-sonen i mixed zone, og at det ofte oppstår gnisninger mellom medieaktørene knyttet til tidsbruk i TV-sonen, et ansvar som hviler på OBS, ikke den enkelte nasjons presseattachéer.

Bildet er ganske likt også på spørsmål om hvordan presseattachéene håndterte øvrige henvendelser. Her ligger 67 % på den positive siden (15,4 % på én, 30,8 % på to og 21,2 % på tre), og 12 % prosent på misnøyesisiden med kategori fire og fem. Her slår gruppen som ikke har grunnlag for å svare enda sterkere ut, med hele 21,2 prosent, som altså påvirker alle øvrige prosentandeler av svarene.

På spørsmål om presseattachéenes tilgjengelighet øker andelen som svarer kategori én til 30 %, mens den totale positive andelen er like under 70 %, fordelt på 30,2 % på én, 32,1 % på to og 17 % på tre. På misnøyesisiden er det 7,5 % på kategori fire. Her er det 13,2 % som mener de ikke har grunnlag for å svare, og som påvirker tallmaterialet.

Medierepresentantene er også spurt om hvordan de opplevde presseattachéenes fremtreden. Her fordeler svarene seg på 16,7 % svært bra, 48,1 % bra og 24,1 % ganske bra. På misnøyesisiden svarer 7,5 % fire eller fem.

Det skjer en tydelig graderingsforskyvning når mediene får spørsmål om hvor nødvendige presseattachéene er for samspillet mellom media og OL-troppen. Her svarer nesten 50 % at presseattachéene er helt nødvendige (kategori én), 24,5 % nødvendige (kategori to) og 13,2 % ganske nødvendige (kategori tre). Om lag 87 % mener altså at presseattachéene er nødvendige, og nesten 50 % av de spurte svarer kategori én. På unødvendige-siden svarer 11 % kategori fire og fem.

Medieguiden

For første gang ble OL-troppens team- og medieguide bare gjort tilgjengelig elektronisk, ikke i trykket utgave. På spørsmål om hvor viktig medieguiden er for mediene, svarer 68 % at den er viktig, fordelt på 28,3 % svært viktig, 20,8 % viktig og 18,9 % noe viktig. 26,4 % mener at medieguiden ikke er så viktig, med 13,2 % noe uviktig, 7,5 % uviktig og 5,7 % svært uviktig. Her var det 5,7 % som ikke hadde grunnlag for å svare.

Samspillet og medieoperasjonen totalt

Medierepresentantene er spurt om hvilken karakter de vil gi samspillet mellom mediene og OL-troppen i Rio. Her svarer 96,4 % på den positive siden, fordelt med 16,7 % på én, 55,6 % på to og 24,1 % på tre. Eneste på misnøyesisiden er 3,7 % på kategori fire.

Mediene er også bedt om å vurdere troppens medieoperasjon i sin helhet, med akkrediteringsprosess, forberedende møter, informasjon, dagsplaner, gjennomføring, pressemøter, medieguide osv. Her svarer 98,2 % på den positive siden, fordelt med 20 % på kategori én, 60 % på kategori to og 18,2 % på kategori tre. Her var det ingen på misnøyesisiden. 1,8 % hadde ikke grunnlag for å svare.

OLYMPISK AVDELING/ADM./LOGISTIKK OL

8.1 FORBEREDELSE

Olympisk avdeling har ansvar for planlegging og gjennomføring av De olympiske leker og Paralympics på alle områder som ikke er direkte sportslig relatert. Det vil si innenfor administrasjon, logistikk, reiseopplegg, innkvartering, kontakt med arrangør, IOC osv. Avdelingen er ansvarlig for Olympiatoppens OL/PL-operasjon, og arbeidet er forankret i en prosjektgruppe bestående av toppidrettssjef, leder av olympisk avdeling, sommeridrettssjef, sjefslege OL, leirsjefer OL og PL, leder for presseattachéteamet, administrasjonssjef (også leirsjef i OL). Det ble gjennomført 24 prosjektmøter i forberedelsesfasen, samt en rekke tilleggs møter i interne grupper. Som vanlig ble det gjennomført én inspeksjonstur med særforbundene. Planlegging og gjennomføring av denne var god. Olympiatoppen gjennomfører inspeksjonstur med særforbundenes sportssjefer/landslagstrenerne 1-1,5 år tidligere enn andre nasjoner det er naturlig å sammenligne seg med. Det er både fordeler og ulemper med dette. Vi har konkludert med at for oss er det en stor fordel mht. intensitet i motivering og økt fokus. De fleste av idrettene var i Rio på senere tidspunkt i test-event, andre konkurranser eller treningsleir og ble ytterligere kjent med forholdene.

Olympisk avdeling har deltatt på alle informasjonsmøter i regi av IOC og Rio arrangør og innhentet all informasjon av betydning for vår egen forberedelse. I tillegg har toppidrettssjef og leirsjef for Mango Tree vært i Rio for ytterligere forberedelser.

Olympisk avdeling hadde også ansvar for praktisk gjennomføring av OL-samlingene for utøvere og ledere. Disse er evaluert i egne questback-undersøkelser umiddelbart etter samlinger, og i questback etter OL. Avdelingen er i tett samarbeid med administrativ avdeling, sommeridrettssjef, coacher og fag i gjennomføring av disse samlinger.

Forbedringspunkt:

- Tydeligere policy og tidligere beslutninger vedrørende flybillettbestillinger.
- Ønsker at sommeridrettssjef skal ta tydeligere og tidligere beslutninger vedrørende akkrediteringer og flyreiser.
- Tydeligere innsats og ansvar fra OLT-coacher i oppfølging av idrettene vedrørende utstyr som skal sendes med containerne i forkant.
- Kvalitetssikre listen over ledere med hensyn til hvem som har telefonbehov.
- Utfordre på at idretten prioriterer at riktig person deltar på inspeksjonstur.

8.2 GJENNOMFØRING

Olympisk avdeling hadde ansvar for den praktiske leirledelsen. Leder olympisk avdeling og Deputy Chef de Mission hadde et overordnet ansvar for Olympiatoppens administrative team bestående av leirsjef for Olympic Village, leirsjef for Mango Tree og Hotel Sol Ipanema og transport/IT-ansvarlig, i alt et team på 4 personer.

Den norske troppen bestod av totalt 150 deltakere, derav 63 utøvere.

Antall leder-akkrediteringer tilgjengelig er alltid mindre enn det behovet idrettene har. OLT prioriterer i forhold til de sterkeste medaljekandidatene og de personer som jobber tettest rundt utøver i trenings- og konkurransesituasjonen. I sommer-OL er det flere idretter som er representert med bare 1 – 2 utøvere, noe som gjør akkrediteringskabalene ekstra krevende. Det er et puslespill å få til gode løsninger. Leder av olympisk avdeling brukte svært mye tid for å finne de beste løsningene. Det krever stor smidighet av involverte, og aksept for at ikke alle kan være akkreditert, akkreditert i et begrenset antall dager, eller må gjøre en jobb uten akkreditering og dermed bo på utsiden av leiren.

Ved ankomst Rio var det mange ting i Olympic Villages som rent praktisk ikke fungerte. Dermed ble det svært mye jobb å gjøre for å få håndverkere og renholdsarbeidere til å klargjøre leiligheter slik at de ble beboelige når deltakerne skulle ankomme. Leirledelsen hadde mye

oppfølgingsarbeid både angående reparasjoner og rengjøring. Det ble leid inn ekstra rengjøringspersonale.

Med mange ledere (fagressurser, trenere, coacher) boende utenfor leir, og tidkrevende offentlig kommunikasjon, var det avgjørende viktig med innleide «profesjonelle sjåfører» og leiebiler fra Hertz i tillegg til organisasjonskomitéens tjenester og dedikerte biler. En løsningsorientert og smidig transportansvarlig bidro sterkt til at de fleste transportbehov ble dekket. Ledere ble utstyrt med brasiliansk telefon, noe som gjorde kommunikasjonen både enkel og besparende.

Videre gjorde innkjøp av sykler svært god nytte for de som var innkvartert på Bora Bora.

Forbedringspunkt:

Ha sykler tilgjengelig for troppen i Olympic Village

OLYMPIATOPPENS PRESTASJONSTEAM I OL

En avarbeidsoppgaven til sommeridrettssjefer å utvikle og lede Olympiatoppens prestasjonsteam i forbindelse med OL. Prestasjonsteamet skulle bestå av alle de ulike ressurspersoner som faglig skulle støtte oppunder utøvere og trenere under gjennomføringen av OL. Dvs. helseressurs, fagressurs, presseattachéer og coacher. Ved tidligere OL, har de samme ulike fagområder vært i OLTs lederteam. Da har det vært sjefslegen som har ledet forberedelsesprosessen og akkrediteringsprioriteringer sammen med toppidrettssjefen. Coachene hadde tett oppfølging av idrettene for å konkretisere behov for OLT-ressurser i forberedelsene, dvs. i treningsarbeid og eventuelt i konkurranser. Videre ble det i nært samspill med idrettene gjort prioriteringer i forhold til hvilke ressurser de meldte som viktig for gjennomføring av OL. Den administrative leirledelsen hører ikke med i dette prestasjonsteamet, men samarbeidet svært tett (ref. prosjektgruppen under olympisk avdeling) både i forberedelsene og under gjennomføringen.

9.1 TEAMSAMMENSETNING OG FORBEREDELSE

Den viktigste forberedelsen til alle involverte i OLTs prestasjonsteam foregikk i det daglige arbeidet inn mot idrettene. Kvalifiseringen og uttaket til OL var på veldig ulike tidspunkt for ulike idretter. Noen kvoteplasser var sikret i god tid, andre kvalifiserte seg like før siste frist. Antall kvalifiserte utøvere var bestemmende for størrelsen på OLTs prestasjonsteam. I det praktiske arbeidet består OLTs prestasjonsteam av flere team i teamet. Helseteam, presseattachéteam, coachteam, tverrfaglige team, eks. coach + ernæringsfysiolog + fysioterapeut.

Sommeridrettssjefen hadde dialog med fagsjef og fagansvarlige vedrørende idrettens behov for fagressurser. Det ble i god tid avklart hvilke psykologer, ernæringsfysiolog og idrettsfysiolog OLT i samarbeid med idrettene ville prioritere å ha med, og bestemmelser for akkreditering/ikke akkreditering og innkvartering. Pga. flytting utenlands ønsket en idrettspsykolog å ikke reise til Rio, dette ønsket ble i samråd med coach og idretten imøtekommet. Sjefslegen inviterte ganske bredt til samlinger for helseteamet etter samme mal som ved tidligere OL.

En utfordrende situasjon vedrørende antall fysioterapeuter knyttet til idretter i forberedelsesperioden og tilgjengelige akkrediteringer, løste seg ved at to fysioterapeuter trakk seg fra deltakelse i OL pga. familieførøkelse. Dette skjedde så tidlig at to av de andre fysioterapeutene kunne ta over oppfølging av disse idrettene både i forberedelser og i gjennomføring. Etter hvert som idretter og utøvere kvalifiserte seg, ble det endelige uttak av helsepersonell avklart.

Leder av presseattachéteamet ble utfordret i forhold til akkrediteringer. Pga. en ledig presseakkreditering, fikk vi frigjort en akkreditering gjennom at en av presseattachéene kunne disponere en slik akkreditering, men måtte da bo utenfor leir og komme inn i leir på gjestepass.

Jobben ble gjort på en helt utmerket måte, samtidig som leder av presseattachéteamet presiserer at dette ikke var helt optimalt. Videre er det ikke gitt at dette blir en mulig praksis i framtiden pga. at pressen selv kan bruke alle sine tildelte akkrediteringer.

Sommeridrettscoachene hadde jevnlige møter for diskusjoner og utveksling av prioriteringer i oppfølgingsarbeidet av idrettene, og jakten på ytterligere optimalisering av prestasjonsutviklingen.

Coachrollen og akkrediteringsmulighet var også en utfordring. Dette ble løst i samarbeid mellom coacher, og i noen grad overtakelse av akkreditering fra ledere som var ferdig.

OLTs prestasjonsteam deltok på alle fellessamlinger med idrettene. I tillegg hadde vi to ekstra samlinger med OLTs prestasjonsteam og leirledelsen i løpet av siste forberedelsesperiode. Samlinger med ekstra fokus på våre roller og oppgaver under gjennomføring av OL.

Forbedringspunkt:

- Sommeridrettssjef i tydeligere ledelse av utvikling av OLTs prestasjonsteam i samarbeid med sjefslege og fagsjef.
- Definere helsepersonell for oppfølging av små idretter på et tidligere tidspunkt.

9.2 GJENNOMFØRING

Alle i OLTs prestasjonsteam var godt forberedt og klare for oppgavene. Hver og en var på hugget og fulgte opp i forhold til planlagt aktivitet og de behov som til enhver tid oppstod. Helseteamet fant det hensiktsmessig å ha kveldsmøter for både oppdatering på hva som hadde skjedd og planlegging for neste dag. Leder av OLTs prestasjonsteam fant det ikke hensiktsmessig å ha møter med hele teamet. God dialog med ulike team i teamet og enkeltpersoner ga trygghet for at ting fungerte godt. God dialog med leirledelse både på Mango Tree og Olympic Village ga innblikk i den service og tilrettelegging som ble gjort for utøvere og ledere. Nærhet og kontakt med utøvere og trenere i leiren, ved måltider, i trening og konkurranser gjorde at det meste virket å fungere godt.

Gjennomføring av OL for leirledelsen (beskrevet i pkt. 8 – Olympisk avdeling, fra presseattachéteamet i pkt. 7 og fra helse i pkt. 6) De øvrige i prestasjonsteamet var coachene, to psykologer og en ernæringsfysiolog. Begge idrettspsykologene fulgte opp idretter og utøvere de hadde jobbet med i forberedelsene etter de behov som var under gjennomføringen. De bodde utenfor leir, og kom inn på dagtid på gjestepass etter behov. Dette var avklart på forhånd. Det betyr ikke at det er optimalt, men med press på akkrediteringer, valgte vi den løsningen denne gang. En av psykologene var akkreditert den første uken og var da noen dager i Olympic Village.

Av OLT-coachene var to (sommeridrettssjef den ene av de) akkreditert gjennom hele OL. OLT-coach for roing og svømming var uakkreditert og bodde sammen med ro-troppen på Mango Tree. OLT-coach for seiling, friidrett og golf var uakkreditert fram til 14.08, bodde da på Sol Ipanema for å følge opp seiling og flere friidrettstrenere uten/i påvente av akkreditering. OLT-coach for bryting og taekwondo var uten akkreditering den første uken, bodde da på Bora Bora, 3 km fra leir og var i leir på gjestepass. Han fikk akkreditering som ble ledig før konkurransene begynte for bryting og taekwondo. OLT-coachens rolle under gjennomføring av OL varierer noe. De landslagene med minst trener-/lederbesetning søker gjerne noe mer støtte både til praktiske ting og sparring, enn landslag som selv har et større trener-/lederteam. Landslagstrenerens erfaring fra tidligere mesterskap er også av betydning for hvilken oppfølging og nærhet som

trenes fra OLT-coachen under gjennomføring. Videre er OLT-coachen i beredskap i forhold til behov som kan dukke opp, f.eks. håndtering av uforutsette hendelser, motgang m.m. Det å se og oppleve trenere og utøvere på nært hold i gjennomføring av OL, er nyttig for OLT-coach i sparring og oppfølging i det videre arbeidet mot nye mål.

Forbedringspunkt:

- Riktig akkreditering for hensiktsmessig jobb – kan bli enda bedre, f.eks. psykolog i beredskaps-teamet
- Mer involvering gjennom møteaktivitet med fagressurser, særlig uakkrediterte.

QUESTBACK-UNDERSØKELSEN OL

Oppsummeringen av undersøkelsen er basert på tilbakemeldinger fra utøvere, trenere og sportssjefer som har svart på en internettbasert evaluering i Questback rett i etterkant av OL og PL. Questback gir en garanti for anonymitet om deltakerne ønsker det. Dette kan øke svarprosentene, men man kan miste informasjon om spesifikke hendelser fordi man ikke vet hvilken idrett svarene kommer fra.

Norge sendte 62 utøver til OL. Svarprosenten er 61 % av OL – utøverne, dvs. at 38 utøvere har valgt å svare. For trenere/sportssjefer var svarprosenten 61 % for OL.

Respondentene ble ved gjentatte påminnelser oppfordret til å svare. Svarprosenten er ikke tilfredsstillende. Det er kommet tilbakemeldinger på at selve Questback undersøkelsen er for omfattende og lite motiverende å svare på. Det betyr at vi trenger en diskusjon for å finne fram til en mer hensiktsmessig Questback-evaluering om vi skal fortsette med denne anonymiserte tilbakemeldingen.

Av trener/sportssjefer som har svart her, er 4,5 % kvinner og 95,5 % menn.

Suksess og nederlag kan også påvirke hvorvidt man velger å avgi svar eller ikke. Gjennom questback kommer det fram viktige læringspunkter det vil være nyttig å ta med i forberedelsene mot Tokyo 2020. Det er kommet mange gode kommentarer under de åpne spørsmålene og viktige budskap er tatt med i den videre oppsummeringen.

10.1 MÅLOPPNÅELSE OG BAKGRUNNSINFORMASJON

Samlet målsetting for Rio 2016 var «Bedre enn London». 4 bronsemedaljer i OL er ikke tilfredsstillende, men heller ikke et overraskende resultat sett på bakgrunn av norske resultater i internasjonale konkurranser gjennom de to siste årene før OL.

Det var lyspunkt for flere av våre unge utøvere som satte personlige rekorder gjennom OL, samtidig erkjenner vi at det er et langt steg fram mot pallen. Blant utøverne som besvarte evalueringen, oppgir 42 % at de hadde mål

de nådde, 47 % oppgir at de ikke nådde målene og 10 % oppgir at de var med for å lære. Hele 65 % av utøverne var med i sitt første OL, 13 % var med i sitt andre, og 21 % var med i sitt tredje OL.

Av trenerne/sportsjefene oppgir 45 % at de deltok i sitt første OL, 10 % var i sitt andre og 45 % deltok i sitt 3. eller flere. Forut for lekene i Rio, hadde 55 % av utøverne deltatt på Rio-samling. Verdt å merke seg at flertallet av utøverne som deltok på Rio-samling bare er litt enig i opplevelsen av samlingen som faglig nyttig, og at samlingen bidro til kontakt og overføring mellom idrettene. Samme tallene finner vi også hos trenerne.

Etter OL i London kom det fram at 29 % av de utøverne som svarte, hadde følt at forventningspresset var forstyrrende, fra utøvere i Rio svarer 10 % at forventningspress fra andre var forstyrrende.

Av trenerne oppgir 29 % at de opplevde forstyrrende forventninger fra andre.

10.2 FORBEREDELSE TIL OG GJENNOMFØRING AV OL

Årets OL foregikk i Rio med en tidsforskjell på 5 timer. Olympiatoppen arrangerte ikke, etter idrettens egne ønsker, noe felles precamp. De fleste utøvere ankom Rio 6 – 7 dager før første konkurranse. Friidrett endret noe på sitt opprinnelige ønske slik at flere av utøverne valgte å ankomme Olympic Village fra 10 – 14 dager før første konkurransedag.

35-40 % av både utøvere som svarte mener at de var 100 % godt forberedt mentalt, fysisk, sosialt og mediemessig. Videre svarer over 20-30 % at de 90 % godt forberedt fysisk og mentalt, mens det var vel 20 % som var 90 % godt forberedt mediemessig og sosialt. Tallene er ganske like for trenerne, litt lavere på forberedt mediemessig. I forhold til spørsmålet om hvilke følelser/forventninger de reiste til OL med, svarte 21 % av utøverne med forventninger om gull, 29 % med forventninger om medalje. 45 % forventet en optimal innsats.

73 % svarer at de følte seg rolig og trygg før konkurranse, 58 % følte seg positivt nervøs, 62 % tent og klar, 68 % konsentrert og fokusert.

Over 80 % av trenerne oppgir at de følte seg rolig og trygg, positivt nervøs, tent og klar konsentrert og fokusert.

Under konkurranse følte 63 % utøvere seg rolig og trygg, 48 % oppgir de var positivt nervøs, 71 % oppgir at de er tent og klar og 81 % sier de er konsentrert og fokusert. Av trenerne oppgir 50 % på at de er rolig og trygg, positivt nervøs, tent og klar, 70 % oppgir de er konsentrert og fokusert.

10.3 UTTAK

Når det gjelder forhold knyttet til uttak til lekene, er 74 % av utøverne helt enig/delvis enig i at uttaksprosessen var ryddig og tilfredsstillende. De melder videre at uttaket ble gjort slik at det ble en optimal oppladning til OL. 26 % melder at de er helt uenig at uttaksprosessen var ryddig og tilfredsstillende. I kommentarer kommer det misnøye med sent uttak.

I tillegg ble det mye mediefokus, diskusjon og uenighet rundt OLTs norske krav i friidrett, dette skinner også gjennom i kommentarer i denne undersøkelsen. 70 % av trenerne var helt enig/delvis enig i opplevelsen av at uttaksprosessen til OL var ryddig og tilfredsstillende, dvs. at 30 % ikke opplevde den tilfredsstillende. Sent uttak pga. sen kvalifisering er en realitet.

10.4 OLT COACH

Det er svært ulikt hvilken kontakt de utøverne som her har svart har med OLT-coachen. For det første er det flere utøvere som kvalifiserte seg til OL uten å ha vært i tett oppfølging av OLT, dermed heller ikke noe kjennskap til OLT-coachen og den rollen. Det forklarer noen av svarene, samtidig som det også kan være uttrykk for at noen ønsker en tettere kontakt med OLT-coachen. OLT-coachen jobber gjerne tettest med landslagstrener og sportssjef.

68 % melder at de er svært fornøyd/fornøyd. 17 % verken eller og vel 8 % er veldig misfornøyd. Noen kommentarer avdekker at ikke alle utøvere vet hvem som er deres OLT-coach og blander begrep.

72 % av trenerne/sportssjefene oppgir at de er veldig fornøyd/fornøyd med oppfølging fra OLT-coachen, utdypet med kommentar som «den nære kontakten er super»/god og tett oppfølging» 10 % melder at de er veldig misfornøyd, utdypet med «skjønner ikke helt formålet med organiseringen, blir for mye folk involvert»

10.5 TRENINGSFORBEREDELSE

Av OL-utøverne som svarte i evalueringen oppgir 81 % at de har fått oppfølging fra Olympiatoppen sentralt. 10 % melder at de har ikke hatt noe oppfølging. De øvrige har hatt noe oppfølging fra regionale avdelinger. Trenerne oppgir omtrent samme prosenttall.

65 % av utøverne svarer at de er fornøyd med kompetansen til treningsavdelingens kompetanse, 22 % er litt fornøyd.

På samme spørsmål svarer 41 % av trenerne at de er svært fornøyd, 30 % verken/eller, 17 % svært misfornøyd/litt misfornøyd.

50 % sier de er fornøyd med oppfølgingen under treningsøktene, der er 28 % litt fornøyd. 41 % av trenerne oppgir at de er svært fornøyd med oppfølgingen under treningsøktene som er planlagt og gjennomført av fagkonsulenter, 30 % er litt fornøyd.

På spørsmål om konkret årsplan med utviklingsområder, utviklingstrapp, ukeplaner og treningsmål, svarer 37 % av utøverne at de er på 100 % der, vel 30 % er på 80 – 90 %. Hele 26 % ligger fra 50 – 70 %. På tilsvarende spørsmål oppgir trenerne at 40 % at de er på 100 % der, 30 % på 80 – 90 %, 15 % oppgir de er 50 % på.

I vurdering av sitt eget treningsarbeid svarer ca. halvparten av utøverne at de er 100 % systematisk i treningsarbeidet, ca. 35 % ligger mellom 80 – 90 % og 15 % er nede i 60-70 % systematisk i treningsarbeidet. På samme spørsmål til trenerne oppgir 33 % å være 100 % systematisk i treningsarbeidet, ca. 38 % oppgir å være 80 – 90 %.

58 % av utøverne som har svart, mener å vite at de trener med god nok kvalitet og stort nok omfang for å nå målsettingen. 21 % erkjenner at de er på 90 % her og 20 % er på 70 – 80 %.

På spørsmål til trenerne om hvor tilfreds de er med treningsavdelingens bidrag inn i planleggingsprosessen (års-, periode-, uke- og øktplaner, svarer 35 % at de er svært fornøyd, 23 % er litt fornøyd, 23 % er verken eller, 17 % er litt misfornøyd/svært misfornøyd.

60 % av utøverne mener de har en 100 % god trener. 11 % har en 90 % god trener. 8 % sier de har en 70 % god trener.

I underkant av 30 % av trenerne betegner seg som 100 % god trener, 1/3 mener de er 90 % god trener, ytterligere 1/3 mener de er 80 % god trener.

55 % av trenerne oppgir at de 100 % vet hva det innebærer å «trene best i verden».

På spørsmål om hvor ofte de får oppfølging av trener, svarer 47 % ca. 4-5 ganger pr. uke, og hele 42 % svarer sporadisk (mindre enn 1 gang pr. uke)

63 % av utøverne svarer at de har tid til å trene nok. Kun 37 % av utøverne sier de har råd til å trene nok.

66 % av utøverne svarer at det ligger en arbeidskravsanalyse til grunn for treningsplaner, 18 % svarer nei på det og 16 % svarer vet ikke.

I treningsarbeidet er det 13 % av utøverne som oppgir å bruke OLTs treningsdag svært mye, 21 % oppgir å bruke den noe. Hele 70 % oppgir å ikke bruke OLTs treningsdagbok. Det er ingen spørsmål i evalueringen om de eventuelt benytter annen type treningsdagbok.

10.6 FAGOMRÅDE ERNÆRING

68 % av de som svarte har benyttet seg av ernæringsavdelingens tjenester. Hele 96 % av de har fått oppfølgingen fra OLT sentralt. Utøverne har fått hjelp til følgende: kosthold i trening (81 %), kosthold i konkurranser (73 %), regulering av vekt/kroppssammensetning (58 %), kosttilskudd og ergogene stoffer (31 %), klinisk ernæring (11 %) 70 % svarer at de er svært fornøyd med oppfølgingen, 22 % er litt fornøyd. På spørsmål om hva som kan forbedres i oppfølgingsprosessen kommer det blant annet ønske om jevn oppfølging gjennom året. Halvparten av trenerne melder at de er svært fornøyd med oppfølgingen fra

ernæringsavdelingen i forberedelsene til Rio. Og andre ønsker seg mer regelmessig oppfølging.

10.7 FAGOMRÅDE IDRETTSPSYKOLOGI

Av utøverne som svarte, oppgir 74 % at de driver mental trening. 57 % svarer at de benytter idrettspsykologiske tjenester hos Olympiatoppen. Utøverne beskriver blant annet jobbing med utfordringer med tanke på hverdag og utenom konkurranser, teknikk og utviklingsoppgaver, kommunikasjon, forholdt til trener. Arbeidet har foregått i møter, pr. telefon, skype, sms.

Utøverne uttrykker at de er veldig godt fornøyd og at de får god hjelp.

10.8 HELSETEAMET

Tilbakemeldingen fra utøverne er noe blandet. 32 % oppgir at de er svært fornøyd, så svarer 32 % at de er litt fornøyd. 18 % er litt misfornøyd og svært misfornøyd og fra de kommer de fleste kommentarer. Det uttrykkes savn av medisinsk tilbud tilgjengelig 24/7.

På spørsmål om helseoppfølging fra eget særforbund, svarer 24 % at de er svært fornøyd. Hele 34 % svarer at de ikke har fått helseoppfølging fra eget forbund.

82 % av utøverne gjennomførte screeningundersøkelse, her svarer 61 % at de hadde ingen nytte av denne. 10 % svarer at de hadde stor nytte av screeningen.

På spørsmål om i hvilken grad de var fornøyd med helseoppfølgingen under Rio, svarer 55 % at de var svært fornøyd, 10 % var litt fornøyd, 10 % var svært misfornøyd/litt misfornøyd.

På spørsmål til trenerne om i hvilken grad de var fornøyd med helseoppfølging fra OLTs helseavdeling før Rio-OL, svarer 24 % at de ikke har hatt noe helseoppfølging, 19 % svarer at de ikke har hatt noe helseoppfølging fra eget forbund før Rio. Når det gjelder helseoppfølging under Rio, er de fleste fornøyd. Behov for mer og bedre oppfølging i de mindre idrettene gjennom hele året kommer til uttrykk i kommentarer.

10.9 REISER, INNKVARTERING, UTSTYR OG PRESSE

Vedrørende reiseopplegget oppgir utøverne å være delt mellom veldig fornøyd, verken/eller og misfornøyd, mens trenerne oppgir å være noe mer fornøyd. Låste muligheter med hensyn til hjemreise, skapte noen frustrasjoner når noen måtte bli værende flere dager etter endt konkurranse. Transporten til og fra flyplassen er flertallet godt fornøyd med. Transporten under OL er også de fleste stort sett fornøyd med.

Medspørsmål om Norge hadde en optimal innkvartering, var svarene omtrent likt fordelt mellom helt enig og litt enig. Service og tilgjengelighet fra OL-kontoret oppleves i all hovedsak som god og leirledelsen var i veldig stor grad tilgjengelig ved behov. Samholdet i den norske troppen blir i stor grad vurdert som god.

Trenerne var mer fornøyd med OL-utstyret enn det utøverne ga uttrykk for.

Tilgjengelighet og hjelp fra presseattachéer betegnes i hovedsak som god. 90 % oppgir at presseattachéene styrte mediehåndteringen på en måte som ikke påvirket prestasjonen.

Og både trenere og utøverne svarer at media i stor grad opptrådte på en måte som ikke påvirket prestasjonen. Kun 5 % av utøverne uttrykker at sosiale medier var forstyrrende for prestasjonen, her svarer 15 % av trenerne at de er helt enig i at sosiale medier var forstyrrende for prestasjonen.

10.10 SYNSPUNKTER OG FORBEDRINGSFORSLAG FRA UTØVERE OG TRENER TIL OLT TIL SENERE OL

- Involvere og spørre utøverne i større grad om hva som er viktig for dem før/under/etter et OL og følge opp dette.
- Bedre økonomisk tilrettelegging for profesjonell satsing for utøvere i de mindre idrettene
- Ha flere tverridrettslige samlinger året etter OL og framover.
- Idretter med få toppidrettsutøvere bør trene mer sammen.
- Ha flere utøversamlinger for styring av lagfølelse.

- Starte oppfølging tidligere av utøvere som begynner å hevde seg internasjonalt.
- Jobbe mer inn mot særforbund slik at de forstår hva toppidrett handler om.
- Ansvarliggjøring av sportssjef/landslagstrener ytterligere for idrettens prestasjonsutvikling og resultater
- Sterkere link mellom fagpersoner OLT sentralt og fagpersoner OLT regionalt.
- Uttakskrav til friidrett gjøres kjent minst to år før neste OL.
- Mer sykler og sparkesykler tilgjengelig i Olympic Village.
- Ønske fra utøvere om å kunne fly business ved så lange reiser.
- Behandling og restitusjon etter lange reiser bør være en viktig prioritet i 2020.
- Inkludere utøvere ved valg av OL/PL-kleskolleksjon.
- Mer sosial aktivitet/bli kjent-aktivitet på fellessamlinger for å øke samhold i troppen.

10.11 OPPSUMMERING

Målsetting «Bedre enn London» ble ikke innfridd. Gjennomgangen av questbackundersøkelsen gir både gode tilbakemeldinger, samt nyttige forbedringsforslag på OLTs forberedelser til og gjennomføring av lekene. Det er mange positive tilbakemeldinger til OLTs ulike fagavdelinger i tillegg til viktige konkrete forbedringsønsker.

Vi vet at det er flere av respondentene som ikke har hatt noe oppfølging av Olympiatoppen, de har ikke hørt til gruppen utøvere som har kvalifisert seg til oppfølging, men kvalifiserte seg relativt sent til OL. Sannsynligvis vil det også i framtiden være noen utøvere som kvalifiserer seg sent til OL. OLT vil følge opp disse utøverne og deres trenere slik at de bedre kjenner til hva som vil møte de i OL og hvordan den norske troppen er organisert og det hele fungerer under gjennomføringen av OL.

I denne questback-undersøkelsen kan det for mange være vanskelig å svare eksakt i forhold til prosentangivelse, videre er det i stor grad subjektive opplevelser, men likevel finner vi interessante tilbakemeldinger som ikke må tolkes for bastant, men som gir viktig grunnlag for videre oppfølging.

I spørsmålene rundt treningsplanlegging med utviklingsområder, ukeplaner og konkrete treningsmål, viser svarene fra både utøvere og trenere at det her er behov for tettere oppfølging og hjelp fra OLTs fagressurser. Både utøvere og trener trenger opplæring og oppfølging for å øke kvaliteten i treningsgjennomføring. I tillegg er det stort behov for bedre skadeforebygging og helseoppfølging. Dette er viktig arbeid for videre prestasjonsutvikling og må prioriteres om vi skal nå nye medaljemål i neste OL.

Videre er det tydelig at flere utøvere melder at de ikke har økonomi til å satse optimalt.

OLTs PRESTASJONSTEAM OG OLYMPISK AVDELING PL

- en sammenfattet oppsummering av evaluering

11.1 FORBEREDELSE

Chef de Mission (CdM) og Deputy Chef de Mission (Deputy) har deltatt på Rio-prosjekt-gruppemøter der det har vært hensiktsmessig. I tillegg har vi innkalt til eget prosjektmøte kun for PL i etterkant av hovedmøtet. PL-møtene manglet noe struktur for agenda og møteledelse. Dette skal avklares før PyeongChang.

CdM og Deputy har hatt god dialog i planleggingsfasen, etterhvert som agendaen eller problemstillingene har krevd det. Vi har vært flinke til å forsikre oss om at det som dukker opp blir tatt tak i og gjennomført av en av oss. Deputy opplevde avvikende arbeidsform mot Rio opp mot hans erfaring fra YOG. Utarbeidelse av en tydelig prosjektplan med klar ansvarsfordeling vil bidra til optimalisering av dette.

PL-møtene optimaliseres til PyeongChang med tydeligere avklaring av hvem som er ansvarlig for å drive prosjektet fremover, innkalle til prosjektmøter (PL), og sette opp agenda for dette. Strukturen på møteavviklingen vil også bedres.

Vi må sikre at de beslutninger som blir gjort og påvirker idretten i helhet/enkeltvis, blir formidlet til alle berørte i god tid før gjennomføringen. Eksempel; Det har tydeligvis ikke blitt kommunisert til treneren at han måtte bo utenfor leir i de første dagene.

Leirsjef hadde hovedfokus i planlegging på pakking og sending av medisiner og forbruksmaterieell, samt involvert i RateCard og avsluttende rominndeling. Hun var også med på alle helsescreeninger, som bidro til godt kjennskap til de hun skulle legge til rette for.

Med ansvar for; «alt er på plass i leir», romfordeling, «housekeeping» blir utført på en bra måte, plan for frivillige, medalje- og sosiale sammenkomster, kan det være hensiktsmessig at leirsjef involveres tettere i planleggingsfasen. I så fall må det være tydeliggjort hva det innebærer og avklart med overordnet opp mot daglig virke. Det gjelder for øvrig de fleste med begrensede stillingshemler.

Det ble arrangert seks helsefagmøter på OLT i forkant av lekene, initiert og ledet av sjefslege for OL. Dette etter mal fra tidligere OL. For PL vil det være nyttig med et tettere samarbeid om agenda og innhold til ev. fellesmøter med tanke på forberedelser til Tokyo-OL.

Det vil være nyttig å ha flere møter og samlinger med idrettene når det nærmer seg, det har en stor verdi å kjenne menneskene før man skal i ilden. Det vil være nyttig å bruke mer tid til justering av forventninger, ønsker og muligheter for medietid for både den enkelte utøver og idretten som helhet.

Inspeksjonsturer

På inspeksjonsturen med idrettens sportssjefer og trenere to år før OL/PL, deltok CdM med spesielt PL-perspektiv. Samlingen blir primært med OL-fokus, men relativt nyttig på overordnet nivå, og i starten av de målprosesser som startes her.

På Chef de Mission-seminaret som arrangeres ett år før, deltok leiransvarlig, lege og presseattaché, ved siden av CdM og Deputy CdM. Det var svært verdifullt å dra på inspeksjonstur under Chef de Mission-møtet, og spesielt når arrangementer som Press Attaché workshops legges samtidig. Det gir stort utbytte, som det er ønskelig at videreføres.

Inspeksjonstur 6 måneder før, hvor alle arenaer og Village var «klar». Her deltok CdM og Deputy. Det var også en hensikt å gi oss nordiske nasjoner (6N1T) en mulighet til å se og planlegge nøyaktig med utgangspunkt i tildeling av bosted i Village, annen relevant informasjon fra arrangør, samt ytterligere samarbeid mellom de nordiske nasjonene. Turen tjente definitivt sitt formål. Kanskje kunne det være relevant for flere idretter å delta på denne turen. De hadde også denne muligheten mot å selv betale for tur og opphold. Kun sykkel ble med.

11.2 GJENNOMFØRING

Ikke alt var definert nøyaktig for hvem som skulle gjøre hva før vi ankom PVL. Det løste seg på en god måte underveis. Forbedring: Tydeligere rollefordelingen i forkant med klare ansvarsområder og oppgaver. Dette gjelder spesielt internt mellom leirledelsen, samt leirledelse og Chef de Mission.

Informasjonsflyt underveis glapp ved et par anledninger overfor trenerne, grunnet en ikke tydelig nok rolleavklaring.

WhatsApp ble som hovedmedium valgt som informasjonskanal. Det krever at ALLE er på og forstår norsk, eller at informasjonen også blir gitt på engelsk.

Samspillet i prestasjonsteamet/leirledelse fungerte i det store og hele godt. Det var stort sett godt humør og mye latter. Viktigheten av det må ikke undervurderes. Det er en opplevelse av at prestasjonsteamet var dekket med relevante fagfolk. Et spørsmål er om rollefordelinger var tydelig nok i forkant?

Strukturen og driften av troppen og leiren gikk veldig bra. Positiv på ad-hoc oppgaveløsning. Det var lett å ta opp alle problemstillinger i fellesskapet. Vi kan ikke være forberedt på uventede ting som vil skje. Vi må akseptere at utøvere/trenere lager «unødvendige» problemer, men internt i prestasjonsteamet/leirledelsen bør vi unngå det. Vi kunne vært mere forstående enn vurderende i vår måte å tenke og reagere på i slike situasjoner. Ved flere anledninger ble det litt for mye forsterking av negativitet, i stedet for at denne ble slått ned direkte og snudd til løsning. Det er grunn til tettere styring av de miljøer som vi opplevde brukte mye tid på utenomsportslig fokus.

Det var en god Stå-på-vilje i teamene, hvor vi var «hands on», og tar mange tak når det kreves. Det bidrar til at vi løste oppgavene vår effektivt, samtidig som det genererte inspirasjon og motivasjon for resten av teamet. Kommunikasjon innad og på tvers var god. Det var stor grad av hjelpsomhet overfor hverandre.

Det var mye god stemning og godt humør internt i OLT-teamene og overfor/mellom utøvere/trenere. Det er ekstra viktig i en krevende periode der vi bor og jobber oppå hverandre hver dag. Dette må vi ta vare på til fremtidige mesterskap.

11.3. HELSETEAMET

11.3.1 Innledning

Legen hadde ingen erfaring med paraidretts-utøvere, men har etter eget sigende hatt en bratt læringskurve. Hun sitter igjen med en undring over hvorfor optimal helse for paraidretts-utøvere ikke har vært prioritert høyere. Inntrykket er at mange av utøverne ikke har dekket grunnleggende behov for helsehjelp og at både indre og ytre faktorer påvirker deres evne til å prestere i langt større grad enn OL-utøverne. Helseteamet har mange konkrete forslag til forbedring som vi tror vil være avgjørende for bedre måloppnåelse i kommende PL. Noen tiltak krever ekstra ressurser i form av økonomiske midler, men vi tror det er mest å vinne på mer kunnskap om medisinske utfordringer og endring av holdninger til paraidrett. Vi utfordrer til debatt om fordeling av ressurser mellom OL og PL, og konsekvent inklusjon av PL i alle felles møter og presentasjoner.

11.3.2 Forberedelser

Helseteamet har bestått av Hilde Gjelsvik som er ansatt i 40% stilling på OLT, Joachim Sørensen som er fast fysio for bordtennis, Stian Rosness fast for svømmerne, Daniel Berge fast for roing (OL og PL), Istvan Moldovan som idrettspsykolog, men også trener for bordtennisutøver, Monica Brekke som helsefagarbeider, og Hilde Moseby Berge som lege i 40% stilling.

Det har vært flere helsefagmøter, inkludert samlingen på Gardermoen, pluss egen middag under siste halvdel av helsefagmøtet på våren.

Hilde G og Hilde MB har hatt møte hver torsdag hvor det har vært diskutert utfordringer knyttet til utøvernes helse og mulige tiltak.

Det ble registrerte mange utfordringer og hendelser under reise som hadde direkte konsekvens for helse, trening og prestasjon. Det er grunn til å gå grundigere til verks for å redusere prestasjonsmessige konsekvenser av reiseproblematikk.

Helseavdelingen har satset stort på screening av aktuelle OL og PL utøvere for å kartlegge på et tidlig tidspunkt risiko for sykdom og skader. Logistisk har det vært krevende å få alle utøverne til OLT, men for ca. 80% av

utøverne var dette eneste samtale på tomannshånd med lege. Vi har fulgt malen for screening, men i tillegg fylt inn «oversiktsbildet» i journalen. God journalføring er viktig for at alle leger involvert i pasient skal ha rask tilgang til bakgrunnsinformasjon.

Medisinsk bakgrunn

Blant utøverne som ble screenet i forkant, hadde 18 utøvere medfødte sykdommer, og 14 ervervede sykdommer. Én av utøverne stilte i klasse for «intellectual impairment, men mange av sykdommene kan affisere hjernens funksjoner og det kan gi spesielle mentale utfordringer.

Over halvparten av sykdommene affiserer indre organer. 7 av utøverne har vært innlagt på sykehus siste året, noen flere ganger, og lenge. 19 har vært fulgt opp regelmessig av spesialisthelsetjenesten. Vi har bedt om kopi av siste epikrise (sykehusrapport), men dette har fungert svært sjelden.

Medisinbruk ble første gang registrert under screening, deretter på reiseskjema og til slutt ble alle bedt om å sjekke at faste medisiner var oppdatert via fastlegen på «www.mineresepter.no» og ta med en utskrift. Det er mange formaliteter knyttet til utførsel av medisiner. Og det var et betydelig omfang av spesielle medisinske problemstillinger knyttet til utøvernes diagnoser. Utøverne som reiste til Rio brukte over 50 forskjellige medikamenter som legen sjekket opp mot WADAs dopingliste ved hjelp av Felleskatalogen, WADAs mobilapp eller ved henvendelse til Antidoping Norge. Bare tre utøvere trengte å søke om TUE underveis.

Få av utøverne hadde med seg oppdatert informasjon om vaksinasjonsstatus til screeningundersøkelsen. Vi fulgte ikke opp om denne ble sendt inn senere. Dette må bedres.

Flere av utøverne ønsket å gå ned i vekt, flere ved hjelp av «superkurer». Vi frarådet dette, men anbefalte vektreduksjon pga. helseskadelig overvekt med høy BMI. For utøvere som er aktuelle for PL og har helseskadelig overvekt, må det legges til rette for et løp sammen med klinisk ernæringsfysiolog. For rullestolbrukere er vektreduksjon svært krevende.

Bentettheten reduseres raskt i rullestol og mange utøvere har diagnosen benskjørhet. DEXA-målinger utført av ernæringsavdelingen bør koordineres og følges opp i samarbeid med spesialisthelsetjenesten

Det ble tatt mange blodprøver i helseavdelingen. Nyttan av blodprøvene skal evalueres og alle blodprøver bør rekvireres i nært samarbeid med lege.

Registrering av skader og sykdommer i Sparta Nova appen var veldig nyttig! Fysioterapeut var hovedansvarlig for oppfølging av at utøverne rapporterer. Dette har vært en kjempejobb pga. tekniske problemer. Fysioterapeut fulgte opp muskel-skjelettplager, og lege sykdommer. Det var altfor mange utøvere og symptomer til at vi kunne prioritere ukentlig oppfølging. Noen rapporterer ganske riktig samme problem hele tiden pga. kroniske lidelser. Det må kunne stilles strengere krav til etterlevelse fra utøverne.

Det er journalført en betydelig mengde indre og ytre faktorer som medfører medisinske utfordringer. Noen blir ikke tatt på alvor eller fulgt godt nok opp i helsevesenet og hjelpeapparatet hjemme.

Erfaring med medisinske problemstillinger blant funksjonshemmede idrettsutøvere er mangelfullt i det idrettsmedisinske miljøet i Norge. Para-idrett har aldri vært tema på idrettsmedisinske kongresser og er ikke pensum for autorisasjon som idrettslege. Det er langt igjen for å forstå utøveren som pasient.

Utøvere med rett til assistent hjemme har rett til 1/3 assistent i PL. Men man kan søke om å få ta med ekstra assistenter hvis man betaler ca. 30 000 NOK per hode. Behovet for assistent bør imidlertid dokumenteres bedre neste gang.

Fysioterapi - forberedelser

Nyttig med erfaring fra to tidligere PL både på hva vi kan forvente i mesterskapet og kjennskap til utøvere fra tidligere.

Ukentlige deltagelse på basistrening var nyttig både for å bli kjent med utøvere og ikke minst for å optimalisere trening i.f.t. skader.

Screening var viktig og nyttig. Vi fikk truffet de fleste av utøverne, avdekket skader/plager, avklart fysioterapibehov i det daglige, og hvilke behov for fysioterapi utøverne sannsynligvis ville ha i Rio. Hvilke undersøkelser, tester, vurderinger som skal inngå som en del av screeningen kan vi være med å utvikle videre. Det er viktig å ha litt kunnskap om utøveren i forkant for å optimalisere screeningen for parautøverne.

Fysioterapeut hadde en dag med skytterne på Elverum juli 2016 og fikk møtt alle rytterne juni 2016. Dette var nyttig for å ta opp tråden fra screeningen og gjøre en forventningsavklaring i.f.t. fysioterapioppfølging under PL. Utøvere fra sykkel, seiling, bordtennis og roing traff fysioterapeuten jevnlig i Oslo gjennom trening på OLT. Nyttig med hyppige møter med PL-legen for statusoppdatering på sykdom/skader.

Spartanova appen er godt hjelpemiddel for å følge opp skader/sykdom som oppsto etter screening. Dette ble fulgt veldig godt opp det første halve året. Da det ble store problemer med appen våren 2016 ble ikke oppfølgingen så god.

Helsemøtene viktig møteplass for å bli kjent i helseteamet. Kunne hatt litt mer tid bare med PL helseteam på disse møtene.

11.3.3 Gjennomføring av PL

13 av utøverne satt i rullestol, en brukte gåstol og en brukte krykker. Dvs. 60% av troppen var avhengig av hjelpemidler for forflytning. I tillegg kunne mange opplyse om ved innlosjering at de trengte doseteforhøyer, ekstra overmadrass, , dusjstol, hvilemadrass på treningsarena, etc. Personlige behov må avklares bedre på forhånd, og de må selv sørge for å sende utstyr i container. Det var med ni assistenter, en for hver som trengte assistanse. Til tross for at familiemedlemmer primært ikke er ønsket i troppen, endte vi opp med to mødre, en ektemann og en far.

IOCs og IPCs medisinske komitéer har begge samlet inn data fra OL og PL i London og Sotsji for å tallfeste antall skader og sykdommer, og behov for medisinsk assistanse under lekene. Konklusjonen er at PL-utøverne har mye større behov for hjelp, Dataene ble også i Rio registrert i egen database (Isemresearch.com) og dette ble en ekstrabelastning i tillegg til journalskriving pga. veldig dårlig nettverk. Men det var en viktig jobb, for følelsen

er at vår tropp lå langt over gjennomsnittet i antall og alvorlighetsgrad av hendelser. Vi må ha eget legekort neste gang.

Alle frivillige som jobbet ved poliklinikken var vennlige og hjelpsomme, men det tok fort mye tid å oppsøke poliklinikken fordi det var så mange å forholde seg til. Vi lærte heldigvis ganske raskt å omgå mange av leddene og ble stamgjest på laboratoriet. De hadde ingen hurtigtester, som medførte mye ekstraarbeid og sikring av resultater også gjennom sykehus.

Sårbehandlingsrommet var altfor minimalt utstyrt. Flott om vi kan få med eget apparat til PCR-testing for å begrense bruken av antibiotika neste gang. Vi trenger kit også til urinveisinfeksjoner.

De to sykehusinnleggelsene vi opplevde, innebar store utfordringer knyttet blant annet til språkvansker og uklare rutiner mellom organisasjonskomiteen og sykehuset som var valgt som offisielt PL-sykehus. Spesielt den første hendelsen, som skjedde første dag, var en stor påkjenning for legen som skulle fungere på alle plan for øvrig. Og ventetiden på riktig spesialist ble faretruende lang andre gang.

Fysioterapi - gjennomføring

Under PL ble det utført totalt 137 fysioterapi-konsultasjoner. To behandlingsrom i helse/kontorleiligheten i leir + mulighet for å bruke fellesrommet i leiligheten rett over gangen ved behov. Ett kontor med elektrisk hev-senk funksjon på benken og en med bærbar benk. Daniel, Stian og Joachim hadde bærbare benker på arena. Viktig med minst en hev-senk benk. Vi kommuniserte behov for hev-senk benken oss imellom.

Ingen akutte skader, begrenset arbeidsmengde og god kontroll.

Logistikk rundt timebestilling fungerte greit og utøverne fikk stort sett alltid time på ønsket tidspunkt. Behov ble meldt inn direkte fra utøver, via trener, whatsapp, FB eller sms.

Forventningsavklaringen som ble gjort i forkant, hadde sannsynligvis betydning for at vi hadde god kapasitet på fysioterapitimer. Grei fordeling mellom

fysioterapeutene. Daniel etterspurte behov daglig, og rapporterte fra roleiren. På tilbudssiden hele tiden. Stian hadde lange dager med svømmeteamet og utførte alle behandlinger i svømmehall. Samarbeid med sjefslegen greit.

Koppediskusjon i starten av PL viste behovet for referat fra helsemøter og tydelige avklaring på forhånd på hvilke behandlingsmetoder det er ønskelig at OLT terapeuter skal benytte seg av.

Idrettspsykologi

I praksis hadde vi ikke tilgjengelig idrettspsykolog før hans rolle som trener var over. Dette var et savn for oss andre i teamet siden det var mange mentale utfordringer som dukket opp underveis. Han må imidlertid også få bedre anledning til å bli kjent med utøverne på forhånd, ellers er det vanskelig å gripe inn i akutte situasjoner. Klinisk psykolog ville også vært en fordel.

Forbedringspunkt:

- Større fokus på helse: Utøver må være frisk for å prestere
- Alltidminsttoleger. Potensielle sykehusinnleggelses legger helt beslag på lege pga. språk, kultur og faglige utfordringer, hos utøvere hvor mange i utgangspunktet lider av alvorlig sykdom
- Tilstrebe deltakelse på flere samlinger og konkurranser i forkant for å bli kjent med hvordan utøverne takler reise og helsemessige utfordringer. Klinisk ernæringsfysiolog som jobber tett med lege, spesielt mot utøvere med spesifikke problemstillinger. Og kontrollerer kosttilskuddskjemaer fra screeningundersøkelsene. Være med til PL og sørge for optimal ernæring blant utøvere med ekstra helsemessige behov.
- Idrettspsykologi: Denne fagressursen må være 100% disponibel i forkant og under PL, uten andre/spesifikke bindinger til noen enkelte landslag. Utøverne skal bli utfordret på anvendt idrettspsykologi. Til å være sin egen pådriver i egen påvirkning av; a) Daglig treningskvalitet b) Kultur og relasjoner i laget c) Kvalitet i konkurransegjennomføring.

11.4 MEDIEHÅNDTERING I PL

11.4.1 Forberedelse

Akkrediteringsprosessen for norske medier, oppfølging av alt som omhandler medierutiner og tilrettelegging fra IPC og arrangør, retningslinjer og rutiner som gjelder sosiale medier, bildebruk og rettigheter, markedsføringsregler og reguleringer på digital kommunikasjon. Kontakten med IPC oppleves som god. I år ble det enkelte utfordringer knyttet til ett medium som måtte bytte akkreditert journalist etter fristen, og at et annet ønsket akkreditering etter fristen. Velvilje og løsningsorientering fra IPC gjorde at utfordringene fant en god løsning. Erfaringen er at vi må opprette en direkte dialog med norske medier tidlig i prosessen, slik at vi er sikret gode beslutningsgrunnlag innenfor fristene som gjelder for akkreditering.

Forberedelser med de enkelte idrettene og utøverne

Det ble gjennomført møter med presentasjoner for landslag og utøvere i de aller fleste idrettene i god tid før Paralympics-perioden, med enkelte unntak. I boccia og bueskyting ble uttaket gjort etter det siste formelle uttaket, slik at gjennomgangen med disse ble gjort ved ankomst i Rio i stedet. Forberedelsene på medierutiner og – reglement oppleves som en tidkrevende, men viktig prosess. Ikke bare den rene overleveringen av informasjon, men like viktig er det å lære miljøet å kjenne før PL, slik at man har etablert et tillitsforhold før lekene starter. Det første møtet mellom presseattaché og idrettene ble ikke lagt til konkurranse eller stevne, men som en dagstur i forbindelse med trening eller enkeltmøter med utøvere og trenere. Unntaket var svømming, der presseattaché var med til NM i Kristiansand. Erfaringen er at de idrettene med størst medietrykk bør presseattaché kjenne godt over tid før Paralympics starter. Dette fordi tillitsforholdet bør være solid når det dukker opp saker under lekene som krever tett samarbeid.

Medieguide

Medieguiden for troppen ble kun publisert digitalt. Arbeidet med å fremskaffe bilder og biografier av samtlige utøvere og støtteapparat er en tidkrevende prosess. Medieguiden er et viktig verktøy for media og for publikum som ønsker å følge troppen. Vi må tilstrebe en optimal digital presentasjon og markedsføring av guiden som verktøy, og ha som ambisjon at denne

bør integrere konkurranseplaner, dagplaner og resultatoppdateringer. Her har vi fortsatt litt å gå på når det gjelder funksjonalitet og brukervennlighet på de digitale løsningene. Det bør settes av mer tid til materialinnsamling, og være tidligere ute med å bygge og publisere den digitale plattformen. Arrangørens app og myinfo bør i større grad integreres, og vi bør ha ambisjoner om en bedre mobil løsning for neste gang.

11.4.2 Gjennomføring

Presseattachéens ansvarsområde overfor media omfatter å arrangere pressetreff for idretter og utøvere, koordinere og sikre god gjennomføring av mediemøter i mixed zone og under medaljereemonier, sørge for at mediene får takiriktige personer i troppen og tilrettelegge for telefonintervjuer/skype og bildetjenester for medier i Norge. Til dette ligger også å bistå og forberede utøvere og støtteapparat før mediemøter. I Rio ble det naturlig nok mye oppmerksomhet rundt svømming, der man hadde gode medaljesjanser og mange øvelser. NRK hadde sine direktesendinger fra svømmehallen, med ønsker om god tilgang på både utøvere og støtteapparat.

I troppen til Rio var det et vidt spekter når det gjelder utøveres erfaring med media og ønsker om graden av mediekontakt. Opplevelsen er at de ulike utfordringene ble løst til både medias og troppens tilfredsstillelse.

En erfaring å ta med seg er at det ikke er nødvendig å arrangere individuelle medietreff for samtlige idretter før konkurransene starter. Vi opplevde stor interesse for enkelte, og mindre på andre. Med begrenset antall norske journalister til stede gjør det utslag i interessen for enkelte idretters forhåndsmøter. Sverige kjørte et felles medietreff for hele troppen samtidig, men de hadde til gjengjeld langt flere medier til stede. Et tett samarbeid med NRK i forkant er viktig for å kunne best tilrettelegge for de enkelte idretter og troppen som helhet. Det var tidvis utfordrende å bistå samtlige utøvere på en adekvat måte på de dager der mange konkurrerte samtidig. De som hadde mest medietrykk ble da prioritert, sammen med de som hadde spesielle behov for bistand. Vi opplever forståelse for slike prioriteringer. Det var også stor interesse på enkelte utøvere fra internasjonale medier og IPC/Olympic Channel. Graden av slik deltagelse bør avklares i forkant, slik at man er bevisst på tidsbruken og tilgjengeligheten under lekene. Utfordringer med sosiale medier og markedsføringsregler må adresseres tidlig til

lagledelsen og forankres godt i troppen, slik at man ikke risikerer usikkerhet eller misforståelse når det glipper.

11.4.3 Questback Media PL

Det ble sendt en questback til de åtte medieaktørene som var fra Norge under Paralympics. Syv av disse har svart. Tilbakemeldingene er svært positive. På spørsmål om forholdet til hvor godt man synes samspillet mellom mediene og den norske paralympiske troppen fungerte i Rio, svarer 80% Svært Godt/Meget godt. 85% svarer at det er helt nødvendig at presseattachéen behøves for at samspillet mellom media og troppen skal fungere.

Det var toppkarakter fra alle for hvordan de vurderte den norske troppens medieoperasjon i sin helhet, med akkrediteringsprosess, forberedelser, forberedende møter, informasjon, dagsplaner, gjennomføring, presse møter, medieguide osv.

Oppsummeringen av undersøkelsen er basert på tilbakemeldinger fra utøvere og trenere som har svart på en internettbasert evaluering i Questback rett i etterkant av PL. Questback gir en garanti for anonymitet, om deltakerne ønsker det. Dette kan øke svarprosentene, men man kan miste informasjon om spesifikke hendelser fordi man ikke vet hvilken idrett svarene kommer fra.

Norge sendte 25 utøver til PL. Svarprosenten er 64 %, som betyr at 16 utøvere har valgt å svare. For trenerne i PL var svarprosenten hele 91 % (11 av 12).

Respondentene ble ved gjentatte påminnelser oppfordret til å svare. Svarprosenten fra utøverne er ikke tilfredsstillende. Det er kommet tilbakemeldinger på at selve Questback undersøkelsen er for omfattende og lite motiverende å svare på. Det betyr at vi trenger en diskusjon for å finne fram til en mer hensiktsmessig Questback evaluering om vi skal fortsette med denne anonymiserte tilbakemeldingen.

Suksess og nederlag kan også påvirke hvorvidt man velger å avgi svar eller ikke. Gjennom questback kommer det fram viktige læringspunkter det vil være viktig å ta med i forberedelsene mot Tokyo 2020. Det er kommet mange gode kommentarer under de åpne spørsmålene og viktige budskap er tatt med i den videre oppsummeringen.

QUESTBACK-UNDERSØKELSEN PL

12.1 MÅLOPPNÅELSE

Målsetting for Rio 2016 var «Bedre enn London». 3 gull, 2 sølv og 3 bronse i PL er et relativt tilfredsstillende resultat. Hovedårsaken til at vi Rio kun hadde tre medaljevinnere mot fem i London, var dessverre flere stang ut, med 4. plass som resultat. Vi fikk dobbelt så mange 4.-6. plasseringer i Rio enn i London.

Blant utøverne som besvarte evalueringen, oppgir kun 25 % at de hadde mål de nådde. 44% uttrykker fornøydhet med deltakelsen. Trenerne oppgir 90 % at de er fornøyde med sin innsats.

I forhold til spørsmålet om hvilke følelser/forventninger de reiste til OL med, svarte 56 % av utøverne med forventninger om medalje og 31 % med forventninger om plassering blant de seks beste. 40 % av utøverne deltok første gang i Paralympics, mens en tredel av trenerne var debutanter.

12.2 FORBEREDELSE TIL OG GJENNOMFØRING AV PL

Årets PL foregikk i Rio med en tidsforskjell på 5 timer. Olympiatoppen arrangerte ikke, etter idrettens egne ønsker, noe felles precamp. De fleste utøvere ankom Rio 6 – 7 dager før første konkurranse.

Kun 20-30 % av utøvere som svarte mener at de var 100 % godt forberedt mentalt, fysisk, sosialt og mediemessig, mot 35-40 % av OL utøverne. Tallene for trenerne springer fra 9-40 %.

55 % av utøverne svarer at de følte seg rolig/trygg og tent/klar før konkurranse, mens den andre halvparten svarte bare delvis klar. Under konkurranse var forholdet det samme med en liten dropp på tent/klar og opp på overspenning.

Trenerne svarer i stor grad det samme som utøverne, men med et dropp rolig/trygg under konkurranse.

12.3 UTTAK

Når det gjelder forhold knyttet til uttak til PL, så er ¾ del av trenerne helt enig i at uttaksprosessen var ryddig og tilfredsstillende, mens halvparten av utøverne mener det samme. Kommentarene gjelder i hovedsak ønsket om tidligere uttak for fred i sinnet til å konsentrere seg. Det samstemmer med at halvparten av utøverne svarer kun delvis/ikke i det hele tatt på at uttaket gjorde at jeg kunne forberede meg optimalt mentalt til PL. En kommentar kan være om det mentale fokuset her har vært hensiktsmessig for egen påvirkning av inngangen til PL. Sent uttak pga. sen kvalifisering er en realitet for flere.

12.4 OLT COACH

Problemstillingen og besvarelsen om forhold knyttet til OLT coach samsvarer med besvarelsene til utøverne under OL. Halvparten melder om «Veldig fornøyd/fornøyd» og den andre halvparten «Hverken eller». Noen kommentarer avdekker at ikke alle utøvere vet hvem som er deres OLT-coach og blander begrep.

100 % av trenerne oppgir at de er veldig fornøyd/fornøyd (fordelt med 60/40) med oppfølging fra OLT-coach. Samtidig uttrykkes det ønske om at coach godt kan være enda tettere på, og mer tilgjengelig.

12.5 TRENINGSFORBEREDELSE

Av PL-utøverne som svarte i evalueringen oppgir 80 % at de har fått oppfølging i treningsarbeidet fra Olympiatoppen sentralt. De øvrige har hatt noe oppfølging fra regionale avdelinger. Halvparten har ikke hatt kontakt med treningsavdelingens kompetanse. To utøvere har fått ukentlig oppfølging, to månedlig og fem sporadisk. Halvparten av de som har benyttet kompetansen er svært fornøyd/godt fornøyd, den andre halvpart er hverken eller. Det samme svarer trenerne om oppfølgingen fra treningsfaglig personell.

På spørsmål om egen trening så svarer 60% at de vet hva det innebærer «å trene best i vår gren i verden». Når vi videre spør om forutsetningen for å trene best, så er det kun halvparten som svarer 90/100 % på at de har en konkret årsplan med utviklingsområder og

utviklingstrapp, ukeplaner, og konkrete treningsmål. De resterende kontrollspørsmålene underbygger potensialet for forbedring, når utøverne svarer at de;

30 % - er systematiske i treningsarbeidet

37% - har god treningsplanlegging

25% - mener at treningene blir tilrettelagt slik at jeg/
vi får optimalt utbytte av hver trening

37 % - mener de trener med god nok kvalitet og stort
nok omfang for å nå målsettingene

20 % - møter 100% ”fit”/uthvilt til hver trening

Trenerne scorer høyere jevnt over på alle
treningsspørsmålene (45-75%). Trenerne svarer
imidlertid med like lav score på om utøverne møter
uthvilt til trening (27%).

Når det gjelder rammebetingelser for å trene svarer
gruppene som følger.

Utøverne er veldig enig i at de;

50 % - har en god trener

25 % - har tid til å trene nok

13 % - har råd til å trene nok

13 % - har tid til å hvile nok

32 % - har tid til å hvile nok

Trenerne er veldig enig i at ;

30 % - har en god trener

27 % - har tid til å trene nok

18 % - har råd til å trene nok

18 % - har tid til å hvile nok

27 % - har råd til å hvile nok

På spørsmålet om i hvilken grad utøverne benytter
OLTs treningsdagbok for å registrere og analysere utført
trening, så fordeler de seg med 1/3 på regelmessig, av og
til og aldri.

Trenerne svarer noe lavere på regelmessig og noe høyere
på av og til.

12.6 FAGOMRÅDE ERNÆRING

Fire utøvere (25 %) av de som svarte har benyttet seg
av ernæringsavdelingens tjenester, primært i Oslo.
Utøverne har fått hjelp til følgende: kosthold i trening (75
%), kosthold i konkurranser (50 %), regulering av vekt/
kroppssammensetning (50 %), klinisk ernæring (25 %).
Trenerne underbygger utøvernes svar på fornøydhets,
med 60% svært fornøyd g 40% fornøyd.

12.7 FAGOMRÅDE IDRETTSPSYKOLOGI

Av utøverne som svarte, oppgir 60 % at de driver mental
trening. Fem av de åtte benyttet idrettspsykologiske
tjeneste hos Olympiatoppen.

Utøverne beskriver blant annet jobbing med utfordringer
i konkurranser, teknikk og utviklingsoppgaver,
kommunikasjon i lag, forholdt til trener. Arbeidet
har foregått i møter, pr. telefon, skype, sms. Utøverne
uttrykker stort sett at de er fornøyd med tilbudet.

12.8 HELSETEAMET

Tilbakemeldingen fra utøverne er helsemessig
oppfølging i vesentlig grad fra OLT. 55 % var svært
fornøyd med oppfølgingen i forkant, og som øket til 75
% under PL. Flere av PL-deltakerne hadde omfattende
diagnoser som satte helseteamet på ekstraordinære
problemstillinger til sammenligning med OL utøvere.
75% av trenerne uttrykte stor tilfredshet med
helseoppfølgingen i forkant, mot 63% tilfredshet under
lekene.

Behov for mer og bedre oppfølging i de mindre idrettene
gjennom hele året kommer til uttrykk i kommentarer.
75 % av utøverne gjennomførte screeningundersøkelse.
Den ene halvparten uttrykker at de hadde noe nytte av
den, mens den andre halvparten følte ingen nytte.
¾ benyttet helserapporteringen regelmessig.

12.9 REISER, INNKVARTERING, UTSTYR OG PRESSE

På spørsmål om reisen tur/retur Rio er det kun 10% som er misfornøyd, mens 60% svarer hverken eller og 30% veldig fornøyd. Av trenerne var 20% misfornøyd, mens 30% svarer hverken eller og 50% veldig fornøyd.

Låste muligheter med hensyn til hjemreise, skapte noen frustrasjoner når noen måtte bli værende flere dager etter endt konkurranse. Både transporten til og fra flyplassen og mellom leir og arena, så svarer flertallet av utøverne at de er godt fornøyd med. Trenerne sprer seg på både mer fornøyd og noen mer misfornøyd.

En utfordring i Rio var å finne biler og vans som var mulig å frakte rullestoler i, utenom den tilrettelagte transporten.

Utøverne var i hovedsak godt tilfreds med innkvarteringen i leir, kun en var misfornøyd. Trenerne var litt mindre fornøyd, men ingen misfornøyd.

Utøverne svarer at service og tilgjengelighet fra PL-kontoret og leirledelsen opplevdes i hovedsak som svært god. Trenerne er enda mer tilfreds, med besvarelse på 90% «veldig fornøyd». Samholdet i den norske troppen blir i stor grad vurdert som god. 10% av utøverne var misfornøyd. Trenerne uttrykker det samme, men ingen misfornøyd.

Halvparten av utøverne var fornøyd med PL-utstyret. Det kan ha med å gjøre at funksjonshemmede ikke så ofte går inn i standard størrelser. Det må legges mer vekt på prøving og tilpasning av klær. Trenerne var mer fornøyd med PL-utstyret enn det utøverne ga uttrykk for.

Tilgjengelighet og hjelp fra presseattachéer betegnes som veldig god. 90 % av utøverne svarer også at media i stor grad opptrådte på en god måte. Trenerne var, om mulig, enda mer positive. Kun en utøver og en trener uttrykker at sosiale medier var forstyrrende for prestasjonen. De har sannsynligvis ikke slått av tjenesten.

12.10 RÅD OG UTTRYKK FRA TRENERNE FOR FREMTIDIGE PL

- Veldig motiverende å være en del det hele av og sitter igjen med et godt læringsutbytte.
- Ikke ha folk som en del av støtteapparatet boende på utsiden av leir. Ikke ha familiemedlemmer med som assistent.
- Flere samlinger med PL-idretter sammen. Viktig med erfaringsoverføring.
- Fint med fellessamlinger for OL/PL, men kunne likevel ønske mer tid under disse samlingene med kun PL ledere, slik at man har enda bedre tid til å bli kjent i forkant og godt opp felles spilleregler.
- Når man har vært med noen runder, så blir det mye repetisjon på faglige innholdet i samlingene.
- Tøy til PL er ofte veldig lite gjennomtenkt for rullestolbrukere og avvikende kropper.
- Kan være enda tettere på i prosessen i forkant. Tydeligere i forhold til krav og målprosesser mot særforbund. Tøffere i forhold til måloppnåelse underveis.
- Tøffere prioritering av midler i forhold til hvilke miljøer som skaper utvikling. En tydeligere filosofi mot særforbund på hva som skaper topp internasjonale resultater.
- Øket fokus på hvordan man skal optimalisere de utøvere som har jobb og tidsklemme
- Bedre på systemer for å støtte unge utøvere på veien oppover, selv om de ikke har tilstrekkelige internasjonale resultater ennå.
- Langsiktig plan - hjelpe lagene/SF med å gi enda mer langsiktighet i tildelinger og satsing/støtte, slik at man kan planlegge 4-årsperiode med større trygghet i forhold til økonomisk og faglig støtte.
- Oppfølging av fysio og lege helt avgjørende for å kunne trene nok, og på et nivå som gjør at vi kan konkurrere i verdenstoppen. Enda bedre avtaler for utøvere/trenere ved utdanningsinstitusjoner slik at utøvere kan studere deltid og trenere kan utvikle sin kompetanse. Ha dedikert støtteapparat som har PL og deres utøvere som første prioritet, og som har kompetanse på dette området. For at vi skal hevde oss mot resten av verden så er dette viktig. Vi kjemper mot dem som enten er ansatt i staten eller militæret som får ting tilrettelagt på alle plan. Det fører til at de kan trene 5-7 dager uken og flere treningsøkter

per dag og samtidig få restitusjon. Og ikke trenger å bekymre seg for hverdagen. Dette må Olympiatoppen kjempe for at også norske utøvere kan få.

Sluttkommentarer trenere overfor OLT:

- Opplever de involvert i teamet jeg var en del av som faglig sterke og motiverende å jobbe med.
- Samhold og team følelse var bra. Gleder meg til fremtiden.
- De beste fagpersoner som er å oppdrive. Både tverrfaglig og regionale- og sentral avdeling
- Meget engasjerte og faglig dyktige enkeltpersoner i de fleste posisjoner. Løsningsorienterte og positive, og flinke til å la idrettene selv ta styringen. Supert med regionale sentra med større kapasitet for å hjelpe PL-utøvere (utover Oslo). Gode til å planlegge og tilrettelegge før og under OL/PL.
- Coachsystemet og oppfølging fra OLT er helt avgjørende for oss som er fra et forbund uten ressurser og kompetanse.
- Videre satsing på ettervekst slik at vi får disse inn i profesjonelle treningsmiljøer med nødvendig oppfølging så tidlig som mulig. Fortsette å ansette medarbeidere med høy kompetanse på det vi driver med, sånn at vi kan få tilpasset hjelp så hurtig og bra som mulig.
- En ide at Olympiatoppen har en person som kan jobbe inn sponsorer, eventuelt hjelpe utøvere om hvordan få inn sponsorer til seg selv for å kunne få hverdagen til å gå rundt.
- Olympiatoppen kan være en bidragsyter i forhold til å kunne få mer mediedekning på de "mindre" idrettene sånn at det vil være lettere å få inn sponsorer. For i bunn og grunn så er det hverdagen som teller og livet må fungere i hverdagen. Det gjøres ikke uten nok ressurser

12.11 RÅD OG UTTRYKK FRA UTØVERNE I PL

- Tenk igjennom hva utøverne har behov for, eventuelt spør i forkant, og forbered det med sterkt fokus på prestasjon fremfor sosial dimensjon.
- PL er ofte mer tungvint fra arrangørens side i fht VM. Her kan OLT legge enda mer i å redusere de negative konsekvensene for utøverne.
- Forventningsavklaring om tilgjengelighet til leirledelse – fysisk servicekontor eller ringe/sms.
- Det virket som at det var bestemt at noen utvalgte skulle satses mer på, enn andre. Noen krever mer enn andre, men det kan ikke bli gjort sånn forskjell. Da må utøveren takle det selv.
- Jeg er svært opptatt av at Norge skal henge med i verdenstoppen i para idretter og da må vi våge å være litt harde mot oss selv på enkelte punkter. Som toppidrettsutøver er man svært opptatt av detaljene som skiller nummer en fra nummer to. Da gjelder det over hele linja, fra leirledelsen og helt ut i den perfekte utførelsen. Så igjen, takk for at jeg fikk være med på dette og at dere er med å gjør det mulig.
- Planlegging, forberedelser og konkret, presis kommunikasjon om beslutninger til utøvere.
- Hjelpe utøvere til å gjøre sitt livs prestasjon når det gjelder som mest.
- I forkant av et PL, kunne jeg ønske en tettere oppfølging av en mentor.
- Påvirke utøver til å få et større eierskap til egen innsats.
- Skape en kultur som gjør utøver mere ydmyk å sulten til å prestere.
- Å se alle utøverne og la alle føle seg inkludert og viktig. Det er også viktig at alle grenene i en tropp føler seg sett og likt verdsatt.
- Mer sosial aktivitet/bli kjent-aktivitet på fellessamlinger for å øke samhold i troppen.

QUESTBACK-UNDERSØKELSEN PL

12.12 OPPSUMMERING QUESTBACK

Det kan oppfattes som en generell utfordring at alle får samme spørsmål, uavhengig av tilknytningen til ressurser fra OLT. Det kan svares med ulikt/uklart forventningsgrunnlag.

Gjennomgangen av questbackundersøkelsen gir både gode tilbakemeldinger, samt nyttige forbedringsforslag på OLTs forberedelser til og gjennomføring av lekene. Det er gode tilbakemeldinger til OLTs ulike fagavdelinger i tillegg til viktige konkrete forbedringsønsker.

I denne questbackundersøkelsen kan det for mange være vanskelig å svare eksakt i forhold til prosentangivelse, videre er det i stor grad subjektive opplevelser, men likevel finner vi interessante tilbakemeldinger som ikke må tolkes for bastant, men som gir viktig grunnlag for videre oppfølging.

OPPSUMMERING

Gjennom oppsummeringen av Rio-evalueringen er det godt synlig at evalueringen framstilles på ulike måter fra ulike avdelinger i OLT. Videre avdekkes det at den løpende, kontinuerlige evalueringen av det praktiske daglige arbeidet, i svært liten grad dokumenteres (treningsavdelingen utarbeider programmer og filmer mye, det er ikke tatt inn i denne evalueringen). Arbeidet justeres og forbedres i dialog med utøvere/idretter kontinuerlig.

Vi har i denne prosessen vært opptatt av å rette søkelyset mot måten vi arbeider på. Mye av det fungerer svært bra, samtidig som vi er opptatt av å konkretisere forbedringsområder. Dette er konkretisert under de ulike avdelinger/ansvarsområdene i oppsummeringen.

Det påligger OLTs ledergruppen å følge dette opp innenfor ulike avdelinger og i videre prosesser både internt i OLT og i samspill med idrettene. Planlegging av fireårssyklus mot Tokyo i samarbeid med prioriterte idretter er allerede i gang.

Det er flere interne OLT- leverandører til denne oppsummeringen, det gjør at noen velger en lengre form enn andre. Videre er det underlagsmateriale i evalueringsarbeidet som er forkortet og oppsummert. Vi er opptatt av å bruke evalueringsprosessen som læring for å gjøre mer av det som fungerer godt og ta tak i prioriterte forbedringspunkter som er uthevet. Så vet vi av erfaring at det er viktig å være oppmerksom på nye behov som ofte oppstår i vår kontinuerlige jakt på prestasjonsutvikling.

STRATEGISKE KONSEKVENSER

Vi nådde målet for Paralympics i Rio. Vi nådde ikke målet for OL i Rio. Vi fikk like mange medaljer i lekene i Rio som i London. Hvis vi i tiden framover ønsker å kunne ha merkbart høyere, realistiske målsettinger må det tas noen grep.

Det blir avgjørende at Olympiatoppen får politisk ryggdekning for nødvendig prioritering av de beste idrettene og utøverne i de olympiske og paralympiske idrettene.

I det gjeldende idrettspolitisk dokument (IPD), er det vedtatt at det er «topprestasjoner i en samlet norsk idrettsbevegelse som skalligge til grunn for målkravene». Når ressurstilgangen ikke gjenspeiler dette kraftig utvidede resultatmandatet, så vanskeliggjør dette å prioritere OL og Paralympics-idrettene i tilstrekkelig grad til å holde tritt med utviklingen i internasjonal toppidrett.

Det har vært brukt mye ressurser etter 2013 på å følge opp strategipunktene som er definert i rapporten «Den norske toppidrettsmodellen 2022» Dette gjelder særlig omorganiseringen med vinteridrettssjef og sommeridrettssjef og arbeidet med å forsterke arbeidet i regionene for oppfølging av ettervekst i særforbundene og oppfølging av utøvere som velger å forberede seg regionalt.

De mest sentrale strategipunktene framover blir å:

- ytterligere spisse optimaliseringen rundt de beste utøvermiljøene,
- styrke møteplassen for toppidretten på Sognsvann, med betydelig forbedring av treningsfasilitetene for idrettene,
- utvikle den faglige støtten til særforbundenes rekrutteringsarbeid i regionene og
- sørge for betydelig økt støtte til livsopphold for framragende utøvere og trenere i idretter med dårlig økonomi.

Vi i Olympiatoppen er klare for framtidige utfordringer og står sammen med særforbund og utøvere om de store prestasjonene.

**NORGES IDRETTSFORBUND
OG OLYMPISKE OG
PARALYMPISKE KOMITÉ**

Postadresse
Postboks 5000
0840 Oslo

Besøksadresse
Sognsveien 228
0863 Oslo

tlf +47 21 02 90 00
e-post post@olympiatoppen.no
www [olympiatoppen.no](http://www.olympiatoppen.no)